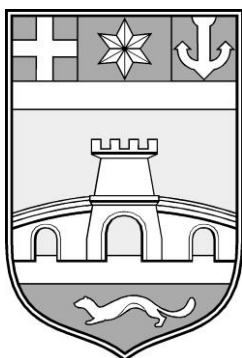

REPUBLIKA HRVATSKA
OSJEČKO-BARANJSKA ŽUPANIJA
SKUPŠTINA

Materijal za sjednicu

**IZVJEŠĆE O NEZAPOSLENOSTI
I ZAPOSŁJAVANJU U
2021. GODINI NA PODRUČJU
OSJEČKO-BARANJSKE ŽUPANIJE**

Podnositelj

*Hrvatski zavod za zapošļavanje
Područna služba Osijek*

Osijek, ožujka 2022.

REPUBLIKA HRVATSKA
OSJEČKO-BARANJSKA ŽUPANIJA
ŽUPAN

KLASA: 007-01/22-01/1
URBROJ: 2158-02-22-2
Osijek, 15. ožujka 2022.

Temeljem članka 55a. stavak 2. točka 4. Statuta Osječko-baranjske županije ("Županijski glasnik" broj 2/95., 2/97., 3/99., 3/01., 8/01., 9/03., 13/05., 2/06., 5/09., 16/09., 2/13., 4/18., 2/20. i 2/21.), Župan Osječko-baranjske županije donio je 15. ožujka 2022. godine

Z A K L J U Č A K

**povodom razmatranja Izvješća o
nezaposlenosti i zapošljavanju u 2021. godini
na području Osječko-baranjske županije**

Župan predlaže Skupštini da razmotri i prihvati Izvješće o nezaposlenosti i zapošljavanju u 2021. godini na području Osječko-baranjske županije, pripremljeno u Hrvatskom zavodu za zapošljavanje Područnoj službi Osijek.

Župan
Ivan Anušić

2021.

Hrvatski zavod za zapošljavanje
Područna služba Osijek

Osijek, veljača 2022.

IZVJEŠĆE

NEZAPOSLENOST I ZAPOSŁJAVANJE

OSJEČKO-BARANJSKA ŹUPANIJA

Nositelj izvješća:

Hrvatski zavod za zapošljavanje
Područna služba Osijek
Osijek, Kneza Trpimira 2
telefon: +385 31 252 500
telefax: +385 31 201 375
e-mail: hzz.osijek@hzz.hr
URL: <http://www.hzz.hr>

Izjestitelj:

Ivan Ravlić, dipl.oec.
Predstojnik Područne službe Osijek

Priprema i obrada:

Beba Madunović, dipl.oec.
rukovoditelj Odjela analitike, statistike i informatike

Sadržaj

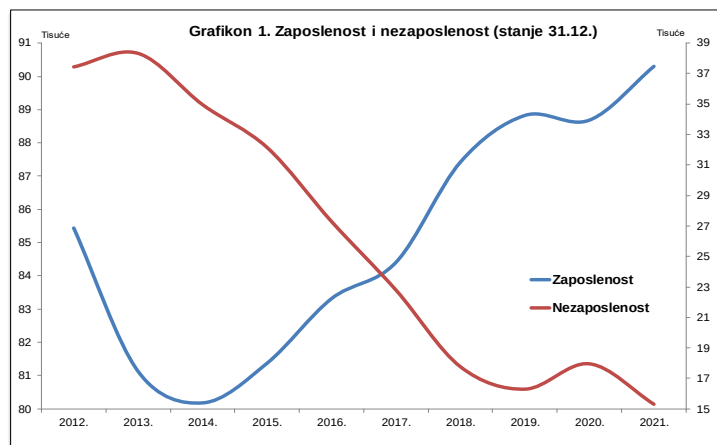
Ukratko	2
Radna snaga u Osječko-baranjskoj županiji	4
Stanovništvo	4
Zaposlenost	4
Nezaposlenost	6
Potražnja za radnom snagom (zapošljavanje)	8
Prijavljena slobodna radna mjesta	8
Zapošljavanje osoba iz evidencije Zavoda	9
Struktura evidentiranog zapošljavanja	9
Struktura evidentiranog zapošljavanja ne temelju radnog odnosa	10
Stope zapošljavanja	12
Ponuda radne snage (nezaposlenost)	14
Nezaposlenost prema spolu, dobi i razini obrazovanja	14
Nezaposlenost prema radnom iskustvu i djelatnostima prethodnog zaposlenja	16
Nezaposlene osobe s invaliditetom	17
Nezaposleni hrvatski branitelji	19
Trajanje nezaposlenosti	19
Prostorna nezaposlenost	21
Prava tijekom nezaposlenosti	28
Novčana naknada	28
Prestanak vođenja evidencije o nezaposlenim osobama	29
Novčana pomoć i naknada troškova tijekom obrazovanja	29
Jednokratna novčana pomoć i naknada putnih i selidbenih troškova	29
Profesionalno usmjeravanje i obrazovanje	29
Profesionalno informiranje i savjetovanje	30
Radionice za nezaposlene osobe	30
Profesionalna selekcija	30
Aktivna politika zapošljavanja	31
Mjere aktivne politike zapošljavanja u nadležnosti Hrvatskog zavoda za zapošljavanje	31
Osnovni pokazatelji provedbe mjera aktivne politike zapošljavanja	32
Potpore za očuvanje radnih mjesta/Program zadržavanja radnih mjesta	33
Zaključak	34

Ukratko 2021.

Svjetska zdravstvena organizacija (WHO) 11.ožujka 2020. službeno je proglasila globalnu pandemiju, kojoj je uzrok koronavirus (COVID-19). Aktivnosti Hrvatskoga zavoda za zapošljavanje su se i u 2021. godini usmjeravale na očuvanje radnih mjesta u djelatnostima/sektorima koji su najugroženiji, a u cilju pridržavanja epidemioloških mjera prilagođavao se rad s korisnicima usluga, poslodavcima, nezaposlenim osobama, učenicima i dionicima na tržištu rada.

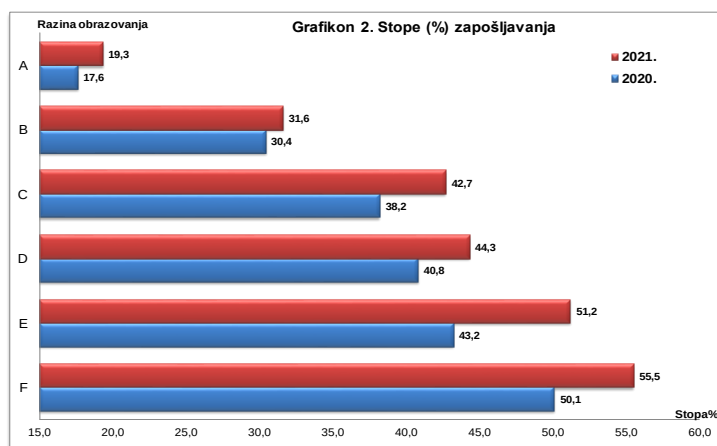
Radna snaga

- prema podacima HZMO tijekom 2021. registrirano Ø mjesečno 90.195 korisnika mirovinskog osiguranja
- prema navedenim izvorima zaposlenost povećana za 2,0% ili 1.774 osobe
- u isto vrijeme nezaposlenost smanjena za 7,6% te je sa 16.043 nezaposlene osobe procijenjena stopa nezaposlenosti bila 15,1%
- u odnosu na prethodnu godinu procijenjena prosječna stopa nezaposlenosti smanjena za 1,3 postotna boda
- najviše zaposlenih (podaci HZMO) u prerađivačkoj industriji (15,2%), trgovini (13,7%), poljoprivredi (9,3%)

Zapošljavanje

- s evidencije zaposlene temeljem radnog odnosa 13.873 osobe, 3,6% ili 482 osobe više nego u 2020.
- struktura zapošljavanja:
 - 56,9% žena
 - 64,8% srednjoškolskog obrazovanja
 - 88,2% na određeno vrijeme
 - 15,2% u prerađivačkoj industriji, 13,7% u hotelima i restoranima, 11,3% u trgovini
- stopa zapošljavanja 41,2%:
 - povećana za 3,5 postotnih bodova
 - viša razina obrazovanja veća stopa zapošljavanja: sa završenim fakultetom 55,5%
 - stope veće od ukupne stope u Donjem Miholjcu (43,0%) Osijeku (43,4%) i Valpovu (41,2%)

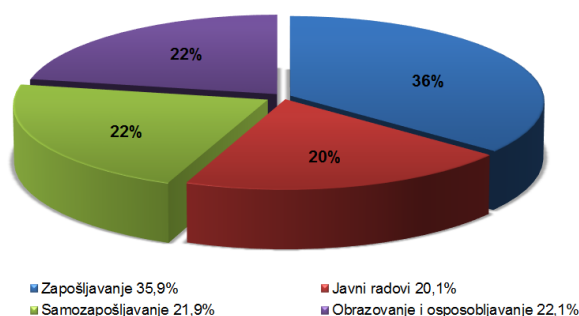

A Bez škole i nezavršena osnovna škola
 B Osnovna škola
 C SŠ za zanimanja u trajanju do 3 god. i škola za KV i VKV radnike
 D SŠ za zanimanja u trajanju od 4 i više godina, gimnazija
 E Prvi stupanj fakulteta, stručni studij i viša škola
 F Fakulteti, akademije, magisterij, doktorat

Mjere aktivne politike zapošljavanja

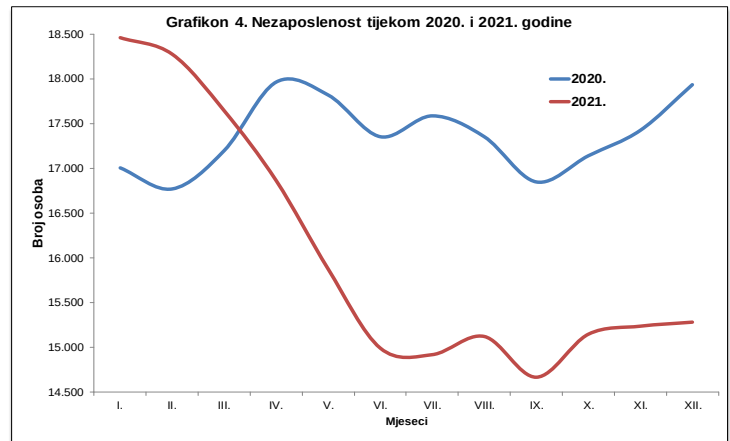
- 2.878 osoba zaposleno ili obrazovano:
 - zapošljavanje: 1.033 osobe
 - obrazovanje: 636 osoba
 - javni radovi: 579 osoba
 - samozapošljavanje: 630 osoba
- posebne skupine:
 - Romi: 172 osobe
 - osobe s invaliditetom: 78 osoba
 - hrvatski branitelji: 172 osobe
- struktura:
 - 51,7% muškaraca
 - 38,4% mladih do 29 godina
 - 57,7% srednjoškolskog obrazovanja

Grafikon 3. Korisnici mjera aktivne politike zapošljavanja u 2021. godini

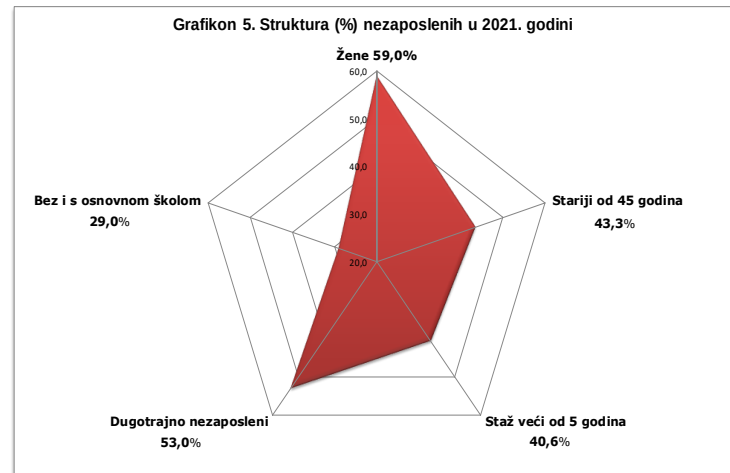
Nezaposlenost

- ❑ tijekom 2021. registrirane Ø mjesečno 16.043 nezaposlene osobe
- ❑ smanjenje Ø nezaposlenosti u odnosu na 2020. za 7,6% ili 1.326 osoba
- ❑ razlog smanjenja: veći broj izlazaka/ zapošljavanja iz evidencije (18.361 osoba) od ulazaka (15.709 osoba) u evidenciju
- ❑ sezonsko obilježje nezaposlenosti (za razliku od 2020. ciklička nezaposlenost, uzrokovana pandemijom COVID-19):
 - najniža: rujan 14.670 osoba
 - najviša: siječanj 18.462 osobe

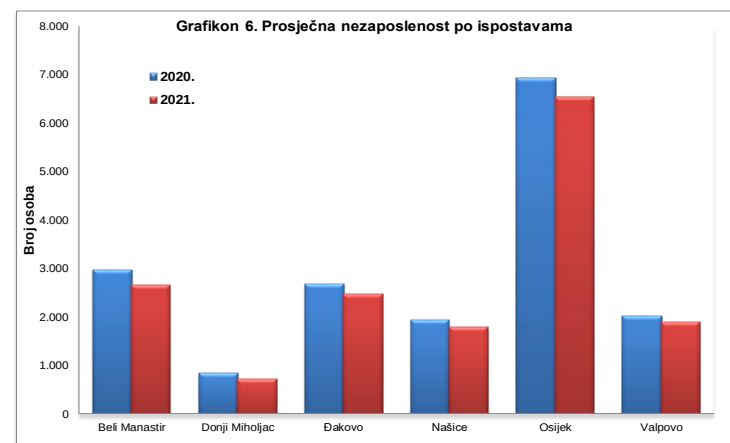
Struktura nezaposlenih

- ❑ spol: 59,0% žena, 41,0% muškaraca
- ❑ razina obrazovanja: 30,7% sa četverogodišnjom srednjom školom, 59,1% ukupno srednjoškolsko obrazovanje, 29,0% bez i sa završenom osnovnom školom
- ❑ dob: 43,3% osoba starije od 45 godina
- ❑ trajanje: Ø 13 mjeseci, duže od godinu dana čeka na posao 53,0% nezaposlenih
- ❑ staž: bez staža 17,1%, više od 5 godina staža 40,6%
- ❑ Ø mjesečno evidentirane 742 osobe s invaliditetom ili 4,6% od ukupno nezaposlenih
- ❑ evidentirano Ø mjesečno 1.286 hrvatskih branitelja ili 8,0% nezaposlenih, smanjenje za 6,4% ili 88 branitelja

Prostorna nezaposlenost

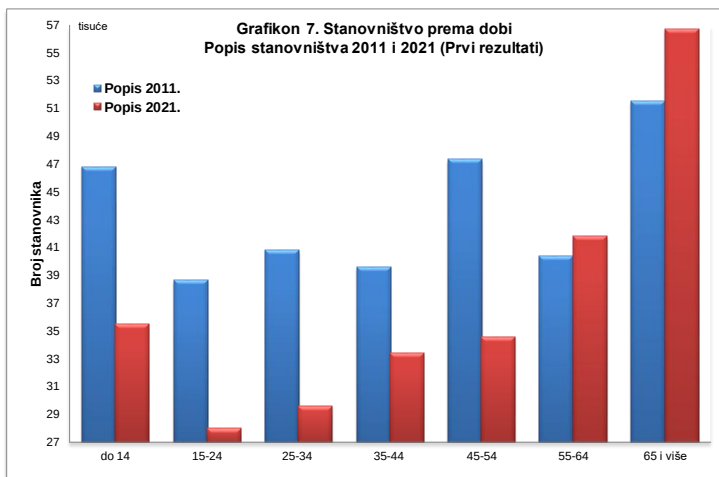
- ❑ Osječko-baranjska županija 31.12.2021. druga po nezaposlenosti u RH (12,2%)
- ❑ Ø nezaposlenost smanjena na čitavom području županije, u Belom Manastiru za 11,0%, Donjem Miholjcu za 13,7%, Đakovu za 7,7%, Našicama za 8,3%, Osijeku za 5,6% i Valpovu za 6,5%
- ❑ žene dominiraju u Našicama (63,3%), a u Belom Manastiru osobe starije od 45 godina (47,9%), te osobe bez i sa završenom osnovnom školom (47,8%)
- ❑ najveći udio dugotrajno nezaposlenih je u Belom Manastiru (58,6%)

Radna snaga u Osječko - baranjskoj županiji

Prema Prvim rezultatima Popisa stanovništva 2021 (Državni zavod za statistiku, www.dzs.hr), na području Osječko-baranjske županije živi 259.481 stanovnik, što je 6,7% od ukupna broja stanovnika Republike Hrvatske (3.888.529 stanovnika). U odnosu na Popis stanovništva 2011, kad su na području županije živjela 305.032 stanovnika ili 7,1% stanovnika RH, broj stanovnika smanjio se za 45.551 ili 14,9%.

Stanovništvo predstavlja proizvodnu (radnu) snagu koja pokreće i usmjerava sve djelatnosti u prostoru, te je neophodno promatrati razvoj dobno-spolne strukture stanovništva. **Demografsko starenje** predstavlja temeljno obilježje strukture stanovništva u Republici Hrvatskoj, pa tako i u Osječko-baranjskoj županiji. Za sadašnji i sveukupni razvoj, bitan je odnos udjela sljedećih kategorija u ukupnom stanovništvu: djeca (0-14), osobe u radnoj dobi (15-64) i stariji (65+). Prema Prvim rezultatima Popisa stanovništva 2021, 13,7% stanovništva pripadalo je dobnoj skupini do 14 godina, 64,5% od 15 do 64 godine i 21,8% dobnoj skupini od 65 i više godina. Dobna struktura, posebno kod djece, nešto je slična i na nacionalnoj razini. Međutim, smanjenje ukupnog broja stanovnika nije linearno, već je rezultat dugogodišnjeg snižavanja broja živorođenih, čime se smanjuje udjel mladih i priljev u radni kontingent, dok istovremeno raste udio stanovništva starijeg od 65 godina. Tako se u odnosu Popis stanovništva 2021 udio mladih osoba do 14 godina smanjio za 1,6 postotnih bodova, a udio starijih od 65 i više godina povećao za 5,0 postotnih bodova.

Administrativni statistički izvori temelje se na podacima relevantnih ustanova koje prate i evidentiraju registrirane zaposlene i nezaposlene osobe na tržištu rada: Državnog zavoda za statistiku, Hrvatskog zavoda za mirovinsko osiguranje i Hrvatskog zavoda za zapošljavanje.

Tablica 1.	Zaposlenost i nezaposlenost od 2012. do 2021. (prosjeak)									
	Osiguranici HZMO			Nezaposleni HZZ			Radna snaga			Stopa (%) nezaposlenosti
Godina	Broj	Udio % u RH	Verižni indeks	Broj	Udio % u RH	Verižni indeks	Broj	Udio % u RH	Verižni indeks	
2012.	87.989	6,0		34.438	10,6		122.427	6,8		28,1
2013.	84.876	5,9	96,5	36.627	10,6	106,4	121.504	6,8	99,2	30,1
2014.	80.869	5,7	95,3	36.632	11,2	100,0	117.501	6,7	96,7	31,2
2015.	81.641	5,7	101,0	32.467	11,4	88,6	114.108	6,7	97,1	28,5
2016.	83.904	5,8	102,8	28.062	11,6	86,4	111.965	6,6	98,1	25,1
2017.	84.536	5,7	100,8	23.453	12,1	83,6	107.989	6,4	96,4	21,7
2018.	86.282	5,7	102,1	19.113	12,4	81,5	105.396	6,3	97,6	18,1
2019.	88.444	5,7	102,5	16.193	12,6	84,7	104.637	6,2	99,3	15,5
2020.	88.421	5,8	100,0	17.369	11,5	107,3	105.790	6,3	101,1	16,4
2021.	90.195	5,7	102,0	16.043	11,7	92,4	106.238	6,2	100,4	15,1

Izvor: Hrvatski zavod za mirovinsko osiguranje i Hrvatski zavod za zapošljavanje

Prema podacima **Hrvatskog zavoda za mirovinsko osiguranje** (Središnja služba Zagreb, Odjel plana i analize, mjesečni podaci) tijekom 2021. godine u Osječko-baranjskoj županiji evidentiran je prosječno mjesečno 90.195 korisnika mirovinskog osiguranja (zaposlenih), što sa 16.043 nezaposlene osobe čini 106.238 ekonomski aktivnih stanovnika (radne snage). Prema istim izvorima, u odnosu na prosjek prethodne godine, povećana je razina radne snage za 448 osoba (0,4%), pod utjecajem povećanja zaposlenog (za 2,0% ili 1.774 osobe) i smanjenja nezaposlenog (za 7,6% ili 1.326 osoba) stanovništva, što znači da je jedan dio stanovništva

Osječko-baranjska županija - Nezaposlenost i zapošljavanje 2021.

ušao iz ekonomski neaktivno u aktivno radno sposobno stanovništvo. Najveći broj zaposlenih zabilježen je u studenom (91.270 zaposlenih), a najmanji u siječnju (88.476 zaposlenih).

Tablica 2.	Struktura radne snage u 2020. i 2021. godini (prosjeak)				
	2020.		2021.		Indeks 2021/2020.
	Županija	Udio u RH	Županija	Udio u RH	
Radna snaga	105.790	6,3	106.238	6,2	100,4
Zaposleni	88.421	5,8	90.195	5,7	102,0
- Zaposleni kod pravnih osoba	75.991	5,7	77.467	5,7	101,9
- Zaposleni kod fizičkih osoba	6.192	6,0	6.280	5,9	101,4
- Obrtnici	3.647	5,4	3.902	5,6	107,0
- Poljoprivrednici	1.902	10,1	1.886	10,1	99,2
- Samostalne profesionalne djelatnosti	689	3,7	660	3,7	95,8
Nezaposleni	17.369	11,5	16.043	11,7	92,4
Stopa registrirane nezaposlenosti	16,4	8,9	15,1	8,0	-1,3

Izvor: Hrvatski zavod za mirovinsko osiguranje i Hrvatski zavod za zapošljavanje (mjesečni podaci)

Od ukupno 90.125 zaposlenih osoba, 77.467 radnika (85,9%) bili su zaposleni kod pravnih i 6.280 (7,0%) kod fizičkih osoba. 3.902 (4,3%) su obrtnika, 1.886 (2,1%) poljoprivrednika, te 660 (0,7%) radnika koji obavljaju samostalne profesionalne djelatnosti. Prema spolu, dominiraju zaposleni muškarci s udjelom od 53,3% naspram 46,7% zaposlenih žena, te se u odnosu na prethodnu godinu neznatno povećao udio zaposlenih žena za 0,1 postotni bod. Prema istom izvoru podataka, prosječan broj zaposlenih (osiguranika, bez produženog osiguranja) u Republici Hrvatskoj bio je 1.569.564, te je županija sudjelovala s udjelom od 5,8%.

Procijenjena prosječna stopa registrirane nezaposlenosti Osječko-baranjske županije tijekom 2021. godine iznosila je 15,1% (12,0% kod muške i 18,4% kod ženske populacije) naspram prosječnoj mjesečnoj stopi od 16,4% u 2020. godini. Istovremeno prosječna stopa nezaposlenosti u Republici Hrvatskoj bila je 8,0%.

U ostalim županijama (Tablica 5.) stope nezaposlenosti kretale su se od najniže 3,6% u Varaždinskoj do najviše od 16,2% u Virovitičko podravskoj županiji. Niže stope dominiraju i u Gradu Zagrebu (3,7%), Istarskoj (4,6%), Međimurskoj (4,9%) i Koprivničko-križevačkoj županiji (5,5%), dok vrlo visoke u Sisačko-moslavačkoj (15,7%), Osječko-baranjskoj (15,1%), Brodsko-posavskoj (14,0%) i Splitsko-dalmatinskoj županiji (13,9%). Ako promatramo prosječnu stopu nezaposlenosti prema rastu/padu u odnosu na 2020. godinu, smanjenje stope nezaposlenosti zabilježeno je u svim županijama, a najizraženije u Sisačko-moslavačkoj (za 2,8 postotnih bodova), Bjelovarsko-bilogorskoj (za 2,3 postotna boda), Virovitičko-podravskoj (za 2,1 postotni bod) i Požeško-slavonskoj županiji (za 2,1 postotni bod).

Prema istom izvoru, najveći udio zaposlenih prema djelatnostima imaju poslovni subjekti prerađivačke industrije (13.714 zaposlenih ili 15,2%), trgovine (12.387 ili 13,7%), poljoprivrede, šumarstva i ribarstva (8.430 ili 9,3%), obrazovanja (8.381 ili 9,3%), te djelatnosti zdravstvene zaštite i socijalne skrbi (7.340 zaposlenih ili 8,1%). Prema spolu, zaposlenost muškaraca dominira u rudarstvu i vađenju (91,7%), građevinarstvu (90,4%), prijevozu i skladištenju (82,6%), te opskrbi električnom energijom, plinom, parom i klimatizacijom (77,8%), dok zaposlenost žena u djelatnosti kućanstva kao poslodavca (82,5%), zdravstvenoj zaštiti i socijalnoj skrbi (77,9%), obrazovanju (75,3%) i ostalim uslužnim djelatnostima (72,4%).

U odnosu na prosjek 2020. godine, najveći rast zaposlenih je u građevinarstvu (za 398 osoba), informacijama i komunikacijama (za 330 osoba), ostalim uslužnim djelatnostima (275 osoba) te obrazovanju (210 osoba). Smanjenje zaposlenih dominira u prerađivačkoj industriji, za 108 osoba.

Osječko-baranjska županija - Nezaposlenost i zapošljavanje 2021.

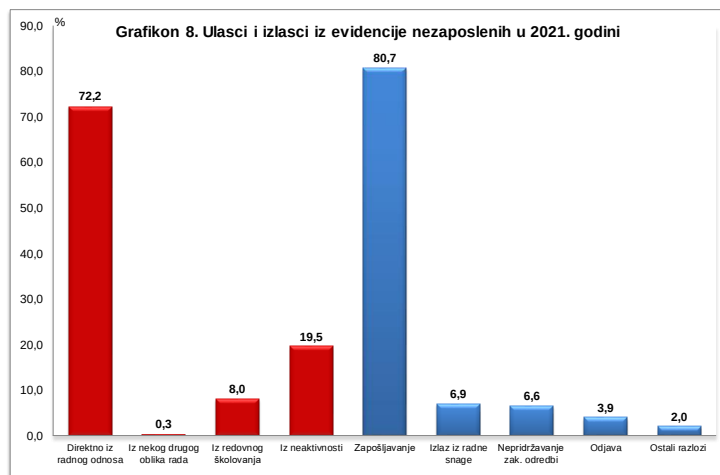
Tablica 3.		Prosječni broj osiguranika mirovinskog osiguranja (zaposlenih) prema djelatnostima u 2021. godini					
Djelatnost (NKD-2007)		Ukupno				Prema spolu	
		Broj	Sastav %	Rast/pad (Ø 2020.)		Muškarci	Žene
				%	Broj		
A	Poljoprivreda, šumarstvo i ribarstvo	8.430	9,3	1,4	120	5.924	2.506
B	Rudarstvo i vađenje	24	0,0	-11,1	-3	22	2
C	Prerađivačka industrija	13.714	15,2	-0,8	-108	8.234	5.480
D	Opskrba električnom energijom, plinom, parom i klim.	1.142	1,3	5,4	58	889	253
E	Opskrba vodom, ukl. otp. voda, gosp. otpadom	1.850	2,1	1,3	24	1.386	464
F	Građevinarstvo	7.294	8,1	5,8	398	6.596	698
G	Trgovina na veliko i malo; popravak mot. vozila i mot.	12.387	13,7	0,4	49	6.025	6.362
H	Prijevoz i skladištenje	4.097	4,5	2,1	83	3.384	713
I	Djelatnosti pružanja smještaja te pripreme i usl. hrane	3.388	3,8	3,8	124	1.589	1.799
J	Informacije i komunikacije	2.942	3,3	12,6	330	1.950	992
K	Financijske djelatnosti i djelatnosti osiguranja	1.559	1,7	0,3	4	558	1.001
L	Poslovanje nekretninama	293	0,3	1,4	4	167	126
M	Stručne, znanstvene i tehničke djelatnosti	4.249	4,7	-0,2	-8	2.361	1.888
N	Administrativne i pomoćne uslužne djelatnosti	2.397	2,7	-0,9	-22	1.149	1.248
O	Javna uprava i obrana; obvezno socijalno osiguranje	6.261	6,9	3,3	200	2.647	3.614
P	Obrazovanje	8.381	9,3	2,6	210	2.069	6.312
Q	Djelatnosti zdravstvene zaštite i socijalne skrbi	7.340	8,1	0,5	35	1.621	5.719
R	Umjetnost, zabava i rekreacija	1.461	1,6	-0,5	-8	665	796
S	Ostale uslužne djelatnosti	2.881	3,2	10,6	275	796	2.085
T	Djelatnosti kućanstava kao poslodavca	40	0,0			7	33
U	Djelatnosti izvanteritorijalnih organizacija i tijela	1	0,0			1	
nepoznato		64	0,1	16,4	9	28	36
Ukupno		90.195	100,0	2,0	1.774	48.068	42.127

Izvor: Hrvatski zavod za mirovinsko osiguranje Zagreb, Odjel plana i analize, mjesečni podaci

Tijekom 2021. godine u **Hrvatskom zavodu za zapošljavanje Područnoj službi Osijek** registrirano je prosječno mjesečno 16.043 nezaposlene osobe, što je za 7,6% ili 1.326 osoba manje od prosjeka prethodne godine. Na smanjenje/rast nezaposlenosti utječe priliv i odliv nezaposlenih osoba u(iz) evidenciju(e) Zavoda. Tako je na smanjenje nezaposlenosti u 2021. godini utjecao izraženiji izlazak od ulaska u evidenciju Zavoda, tj. veći broj brisanih/odjavljenih osoba s evidencije Zavoda od novoprijavljenih u evidenciju Zavoda.

Tablica 4.	Ulasci i izlasci iz evidencije nezaposlenih u 2021. godini			
	Broj	Udio (%)	Razlika 2020.	Stopa (%) rasta/pada
prosječna nezaposlenost	16.043		-1.326	-7,6
ukupno novoprijavljeni	15.709	100,0	-3.512	-18,3
- bili zaposleni	13.298	84,7	-3.067	-18,7
- prvi puta traže posao	2.411	15,3	-445	-15,6
ukupno brisani	18.361	100,0	803	4,6
- zapošljavanje	14.815	80,7	768	5,5
- izlaz iz radne snage	1.261	6,9	91	7,8
- nepridržavanje zakonskih odredbi	1.203	6,6	528	78,2
- odjava s evidencije i nejavljivanje	717	3,9	-295	-29,2
- ostali razlozi	365	2,0	-289	-44,2

Tijekom 2021. godine u evidenciju Zavoda prijavila se 15.709 novih osoba, što je za 18,3% ili 3.512 osoba manje nego u 2020. godini. Većina novoprijavljenih, njih 13.298 ili 84,7%, bilo je zaposleno, a najčešći dolazak u evidenciju je zbog isteka ugovora na određeno vrijeme ili sezonskih poslova (9.118 osoba ili 68,6%), zbog poslovno uvjetovanog otkaza (1.500 osoba ili 11,3%) nastalog iz gospodarskih, tehničkih ili organizacijskih razloga, te na osnovi sporazuma radnika i poslodavca (1.109 osoba ili 8,3%). Prema aktivnosti prije ulaska u evidenciju nezaposlenih, najviše osoba došlo je direktno iz radnog odnosa (72,2%) i iz neaktivnosti (19,5%). Preostalih 8,3% pristiglo je iz redovnog školovanja (8,0%) ili nekog drugog oblika rada (0,3%).

Istovremeno s evidencije nezaposlenih brisana je, zbog zaposlenja i ostalih razloga osim zaposlenja, 18.361 osoba, što je za 4,6% ili 803 osobe više nego u 2020. godini.

Ukupni broj zaposlenih osoba s evidencije Zavoda, njih 14.815 čini 80,7% od ukupnih "izlazaka" iz evidentirane nezaposlenosti, što je u odnosu na prethodnu godinu povećanje za 5,5% ili 768 osoba. Od ovog broja 141 osoba ostvarivala je mjesečni primitak/dohodak koji je veći od prosječne isplaćene novčane naknade, 777 osoba je otvorilo obrt (556 osoba), poduzeće (206 osoba), odnosno prijavile obiteljsko poljoprivredno gospodarstvo (16 osoba).

Ostalih 19,3% ili 3.546 osoba brisano je iz evidencije nezaposlenih iz drugih razloga sukladno Zakonu o tržištu rada (Narodne novine, br. 118/18, 32/20, 18/22). Najčešći razlozi brisanja, osim evidentiranog zaposlenja, bili su: svojevolumni izlaz iz radne snage (1.261 osoba ili 6,9%), nepridržavanje zakonskih odredbi o aktivnom traženju posla i raspoloživosti za rad (1.203 osobe ili 6,6%) te odjava s evidencije i nejavljanje (717 osoba ili 3,9% od ukupnih izlazaka iz evidencije).

Tablica 5.	Prosječna zaposlenost i nezaposlenost po županijama u 2021. godini					
	Županija	Zaposlenost HZMO	Nezaposlenost HZZ	Radna snaga	Stopa nezaposlenosti	
					2021.	Razlika 2021/2020.
I.	Zagrebačka	86.019	6.267	92.286	6,8	-0,6
II.	Krapinsko-zagorska	38.943	2.387	41.330	5,8	-0,8
III.	Sisačko-moslavačka	42.117	7.845	49.962	15,7	-2,8
IV.	Karlovačka	36.556	3.013	39.569	7,6	-1,8
V.	Varaždinska	66.673	2.462	69.135	3,6	-0,7
VI.	Koprivničko-križevačka	34.654	2.002	36.656	5,5	-0,7
VII.	Bjelovarsko-bilogorska	31.900	3.742	35.642	10,5	-2,3
VIII.	Primorsko-goranska	114.760	8.416	123.176	6,8	-0,3
IX.	Ličko-senjska	15.500	1.672	17.172	9,7	-1,9
X.	Virovitičko-podravska	21.427	4.143	25.570	16,2	-2,1
XI.	Požeško-slavonska	19.731	2.431	22.162	11,0	-2,1
XII.	Brodsko-posavska	40.264	6.563	46.827	14,0	-0,7
XIII.	Zadarska	57.558	4.017	61.575	6,5	-1,6
XIV.	Osječko-baranjska	90.195	16.043	106.238	15,1	-1,3
XV.	Šibensko-kninska	32.822	4.343	37.165	11,7	-1,7
XVI.	Vukovarsko-srijemska	43.627	6.651	50.278	13,2	-2,0
XVII.	Splitsko-dalmatinska	155.062	25.136	180.198	13,9	-0,6
XVIII.	Istarska	90.841	4.412	95.253	4,6	-1,4
XIX.	Dubrovačko-neretvanska	45.872	5.353	51.225	10,4	-2,0
XX.	Međimurska	42.078	2.151	44.229	4,9	-0,7
	Grad Zagreb	462.965	17.767	480.732	3,7	-0,3
Republika Hrvatska		1.569.564	136.816	1.706.380	8,0	-0,9

Potražnja za radnom snagom (zapošljavanje)

Prijavljena slobodna radna mjesta

Tijekom 2021. godine Hrvatskom zavodu za zapošljavanje Područnoj službi Osijek 1.988 poslodavaca prijavilo je 16.065 slobodnih radnih mjesta, 3.492 radna mjesta ili 27,8% više nego u 2020. godini. 5.662 radna mjesta su za rad na neodređeno vrijeme, 35,2% od ukupnih potreba ili 32,8% (1.398 radnih mjesta) više nego u 2020. godini. Za razliku od prethodne godine, kada je zbog pandemije COVID-19 najviše slobodnih radnih mjesta bilo u srpnju, a najmanje u travnju, tijekom 2021. godine pripreme za sezonske poslove u poljoprivredi, turizmu i građevinarstvu uvjetovale najviše slobodnih radnih mjesta u ožujku (1.559), a najmanje u prosincu (895 slobodnih radnih mjesta).

S obzirom na rodove zanimanja sukladno Nacionalnoj klasifikaciji zanimanja (NKZ 2010), poslodavci su tijekom 2021. godine najviše tražili radnike obrtničkih zanimanja i zanimanja u pojedinačnoj proizvodnji (4.080 slobodnih radnih mjesta ili 25,4%): zidar/zidarica, tesar/tesarica, bravar/bravarica, soboslikar/soboslikarica, armirač/armiračica, stolar/stolarica, monter/monterka građevinskih elemenata, automehaničar/automehaničarka elektroinstalater/elektroinstalaterka i fasader/fasaderka. Veliki broj slobodnih radnih mjesta odnosi se na znanstvenike, inženjere i stručnjake (2.695 slobodnih radnih mjesta ili 16,8%), tj. suradnike/suradnice u praktičnoj nastavi, odgojitelje/ odgojiteljice predškolske djece, medicinske sestre/tehničare, diplomirane ekonomiste/ekonomistice, diplomirane inženjere/ inženjerke elektrotehnike, diplomirane pravnike/pravnice, učitelji/učiteljice razredne nastave, agronomi/agronomke, školski defektolozi/školske defektologinje, doktori/ doktorice medicine, diplomirani građevinski inženjeri/diplomirane građevinske inženjerke.

Tablica 6.	Prijavljena slobodna radna mjesta prema rodovima zanimanjima u 2021. godini				
	Rod NKZ 2010	Ukupno		Neodređeno	
		Broj	%	Broj	% u uk.
(1) Zakonodavci/zakonodavke, dužnosnici/dužnosnice i direktori/direktorice		12	0,1	2	16,7
(2) Znanstvenici/znanstvenice, inženjeri/inženjerke i stručnjaci/stručnjakinje		2.695	16,8	1.084	40,2
(3) Tehničari/tehničarke i stručni suradnici/stručne suradnice		1.077	6,7	521	48,4
(4) Administrativni službenici/administrativne službenice		1.368	8,5	489	35,7
(5) Uslužna i trgovačka zanimanja		2.195	13,7	930	42,4
(6) Poljoprivrednici/poljoprivrednice, šumari/šumarke, ribari/ribarke, lovci/lovkinje		21	0,1	4	19,0
(7) Zanimanja u obrtu i pojedinačnoj proizvodnji		4.080	25,4	1.535	37,6
(8) Rukovatelji/rukovateljice postrojenjima i strojevima, industrijski proizvođači/industrijske proizvođačice i sastavljači/sastavljačice proizvoda		1.228	7,6	480	39,1
(9) Jednostavna zanimanja		3.389	21,1	617	18,2
Ukupno		16.065	100,0	5.662	35,2
					127,8

Također, najviše slobodnih radnih mjesta na neodređeno vrijeme bilo je za zanimanja u obrtu i pojedinačnoj proizvodnji (1.535 ili 27,1%) te stručnjake i znanstvenike (1.084 ili 19,1%). Najveći udio u ukupnim prijavljenim slobodnim radnim mjestima imaju radna mjesta na neodređeno vrijeme za tehničare i stručne suradnike (48,4%).

Tablica 7.	Prijavljena slobodna radna mjesta po ispostavama u 2020. i 2021. godini						
	Godina	RU Osijek	Beli Manastir	Donji Miholjac	Đakovo	Našice	Osijek
	2020.	12.573	1.198	278	1.696	1.109	7.491
	2021.	16.065	1.209	352	2.265	856	10.432
	Indeks 2021/2020.	127,8	100,9	126,6	133,5	77,2	139,3
							118,7

Broj prijavljenih slobodnih radnih mjesta povećao se u svim ispostavama osim u Našicama, gdje je zabilježeno smanjenje za 253 slobodna radna mjesta ili 22,8%. Najizraženije povećanje je u Osijeku (za 39,3% ili 2.941), a slijede Đakovo (za 33,5% ili 569), Donji Miholjac (za 26,6% ili 74), Valpovo (za 18,7% ili 150) te Beli Manastir (za 0,9% ili 11 slobodnih radnih mjesta). Tako se udio u ukupnom broju slobodnih radnih mjesta, u Osijeku povećao sa 59,6% na 64,9%. Po udjelu slijede Đakovo (14,1%), Beli Manastir (7,5%), Valpovo (5,9%), Našice (5,3%) te Donji Miholjac s udjelom od 2,2%.

Zapošljavanje osoba iz evidencije Zavoda

Tijekom 2021. godine iz evidencije Zavoda zaposleno je ukupno 14.815 osoba, što je za 768 osobu ili 5,5% više zaposlenih nego 2020. godine. 13.873 osobe ili 93,6% zaposlene su na temelju radnog odnosa, a 942 osobe ili 6,4% na temelju drugih poslovnih aktivnosti. I pored povećanja zapošljavanja na temelju radnog odnosa u odnosu na prethodnu godinu za 3,6% ili 482 osobe, njegov udio u ukupnom zapošljavanju smanjio se za 1,7 postotnih bodova. Najveće zapošljavanje zabilježeno je u lipnju (1.791 osoba) i svibnju (1.692 osobe), a najmanje u prosincu (739 osoba) i siječnju (806 osoba).

Struktura evidentiranog zapošljavanja

➤ Od ukupna broja zaposlenih, 8.426 je **žena**, s udjelom u ukupnom zapošljavanju od 56,9%, naspram 56,8% u 2020. godini. U odnosu na 2020. godinu zapošljavanje žena se povećalo za 5,6% ili 449 žena, a zapošljavanje muškaraca za 5,3% ili 319 muškaraca.

➤ **Razina obrazovanja** - nešto manje od 65% evidentiranog zapošljavanja odnosi se na osobe sa srednjoškolskim obrazovanjem, uključujući osobe sa završenom četverogodišnjom srednjom školom i gimnazijom (5.108 osoba ili 34,5%) te osobe s trogodišnjom srednjom školom i školom za KV i VKV radnike (4.492 osobe ili 30,3%). Najmanji udio zapošljavanja bio je kod osoba s prvim stupnjem fakulteta, stručnim studijem i višom školom, 886 osoba ili 6,0%. U usporedbi s prethodnom godinom, najveće povećanje zabilježeno je kod osoba sa završenom trogodišnjom srednjom školom (za 8,2% ili 342 osobe) i s prvim stupnjem fakulteta, stručnim studijem i višom školom (za 7,1% ili 59 osoba). Kod osoba bez obrazovanja, odnosno bez škole i nezavršene osnovne škole, zapošljavanje se povećalo za 7,0% ili 29 osoba.

Tablica 8.		Zaposlene osobe s evidencije nezaposlenih prema razini obrazovanja u 2020. i 2021. godini						
		Ukupno	Bez škole i nezavršena osnovna škola	Osnovna škola	SŠ za zanimanja do 3 god. i škola za KV i VKV radnike	SŠ za zanimanja u trajanju od 4 i više godina, gimnazija	Prvi stupanj fakulteta, stručni studij i viša škola	Fakulteti, akademije, magisterij, doktorat
			A	B	C	D	E	F
UKUPNO	2020.	14.047	416	1.947	4.150	4.905	827	1.802
	Struktura (%)	100,0	3,0	13,9	29,5	34,9	5,9	12,8
	2021.	14.815	445	1.995	4.492	5.108	886	1.889
	Struktura (%)	100,0	3,0	13,5	30,3	34,5	6,0	12,8
	Indeks 21/20.	105,5	107,0	102,5	108,2	104,1	107,1	104,8
ŽENE	2020.	7.977	220	1.166	1.851	2.880	547	1.313
	Struktura (%)	100,0	2,8	14,6	23,2	36,1	6,9	16,5
	2021.	8.426	236	1.178	2.149	2.949	567	1.347
	Struktura (%)	100,0	2,8	14,0	25,5	35,0	6,7	16,0
	Indeks 21/20.	105,6	107,3	101,0	116,1	102,4	103,7	102,6
MUŠKARCI	2020.	6.070	196	781	2.299	2.025	280	489
	Struktura (%)	100,0	3,2	12,9	37,9	33,4	4,6	8,1
	2021.	6.389	209	817	2.343	2.159	319	542
	Struktura (%)	100,0	3,3	12,8	36,7	33,8	5,0	8,5
	Indeks 21/20.	105,3	106,6	104,6	101,9	106,6	113,9	110,8

➤ **Prostorno zapošljavanje** - na kretanje zapošljavanja najveći utjecaj imaju promjene u zapošljavanju u Osijeku, budući da Osijek dominira s udjelom od 44,3% u ukupnom broju zaposlenih. Po udjelu slijede Đakovo

Osječko-baranjska županija - Nezaposlenost i zapošljavanje 2021.

(15,4%), Beli Manastir (13,6%), Valpovo (11,3%), Našice (10,5%) te Donji Miholjac (4,8%). U odnosu na 2020. godinu povećanje zapošljavanja zabilježeno je na području svih ispostava, a najizraženije u Osijeku (za 7,0% ili 431 osoba) i Đakovu (za 6,5% ili 139 osoba).

Tablica 9.		Zaposlene osobe prema razini obrazovanja i ispostavama u 2021. godini						
Razina obrazovanja		Ukupno	Beli Manastir	Donji Miholjac	Đakovo	Našice	Osijek	Valpovo
UKUPNO	A	445	208	20	31	22	123	41
	B	1.995	462	117	309	215	613	279
	C	4.492	558	228	760	595	1.811	540
	D	5.108	620	248	793	474	2.380	593
	E	886	62	37	120	98	494	75
	F	1.889	109	64	268	156	1.144	148
	Ukupno	14.815	2.019	714	2.281	1.560	6.565	1.676
	Indeks 21/20.	105,5	104,5	101,7	106,5	101,1	107,0	105,1
ŽENE	A	236	113	10	13	13	67	20
	B	1.178	254	77	204	128	379	136
	C	2.149	245	115	353	326	864	246
	D	2.949	390	146	462	280	1.358	313
	E	567	43	23	82	75	303	41
	F	1.347	74	53	197	115	797	111
	Ukupno	8.426	1.119	424	1.311	937	3.768	867
	Indeks 21/20.	105,6	105,6	124,3	101,2	102,3	106,7	104,1
MUŠKARCI	A	209	95	10	18	9	56	21
	B	817	208	40	105	87	234	143
	C	2.343	313	113	407	269	947	294
	D	2.159	230	102	331	194	1.022	280
	E	319	19	14	38	23	191	34
	F	542	35	11	71	41	347	37
	Ukupno	6.389	900	290	970	623	2.797	809
	Indeks 21/20.	105,3	103,2	80,3	114,7	99,4	107,5	106,3

Struktura evidentiranog zapošljavanja na temelju radnog odnosa

Kao što smo naveli, 13.873 osobe ili 93,6% zaposlene su na temelju radnog odnosa, odnosno 3,6% ili 482 osobe više u odnosu na 2020. godinu.

Poredak pojedinih rodova **zanimanja** (sukladno Nacionalnoj klasifikaciji zanimanja NKZ 2010) u evidentiranome zapošljavanju bio je sljedeći:

- (5) Uslužna i trgovačka zanimanja (3.065 osoba ili 22,1%)
- (9) Jednostavna zanimanja (2.928 osoba ili 21,1%)
- (2) Znanstvenici/znanstvenice, inženjeri/inženjerke i stručnjaci/stručnjakinje (2.308 osoba ili 16,6%)
- (3) Tehničari/tehničarke i stručni suradnici/stručne suradnice (1.961 osoba ili 14,1%)
- (4) Administrativni službenici/administrativne službenice (1.580 osoba ili 11,4%)
- (7) Zanimanja u obrtu i pojedinačnoj proizvodnji (1.401 osoba ili 10,1%)
- (8) Rukovatelji/rukovateljice postrojenjima i strojevima, industrijski proizvođači/industrijske proizvođačice i sastavljači/sastavljačice proizvoda strojevima i vozilima (578 osoba ili 4,2%)
- (6) Poljoprivrednici/poljoprivrednice, šumari/šumarke, ribari/ribarke, lovci/lovkinje (49 osoba ili 0,4%), te jedna osoba (0) Vojnih zanimanja i dvije osobe (1) Zakonodavci/zakonodavke, dužnosnici/dužnosnice i direktori/direktorice

➡ S obzirom na **radno iskustvo**, od ukupna broja zaposlenih, 11.802 osobe (85,1%) imale su prethodno radno iskustvo, a 2.071 osoba (14,9%) se prvi put zaposlila. U usporedbi s prethodnom godinom, povećan je udio zapošljavanja osoba bez radnog iskustva za 3,3 postotna boda.

➤ **Trajanje zaposlenja** - na određeno vrijeme zaposleno je 12.230 osoba (88,2%), a na neodređeno 1.643 osobe (11,8%). U usporedbi s 2020. godinom povećan je udio zapošljavanja na neodređeno vrijeme, a smanjen na određeno vrijeme za 1,5 postotnih bodova.

➤ **Djelatnosti zaposlenja** - uobičajeno je da u evidenciju nezaposlenih najviše osoba s prethodnim radnim iskustvom dolazi iz prerađivačke industrije, trgovine, djelatnosti pružanja smještaja te pripreme i usluživanja hrane. Međutim, ta tri područja djelatnosti, s građevinarstvom i poljoprivredom, šumarstvom, ribarstvom, istodobno i zapošljavaju najveći broj osoba. U 2021. godini udio pet vodećih djelatnosti u ukupnom zapošljavanju bio je 53,0% (7.350 osobe). Njihovo zapošljavanje utjecalo je i na promjene u ukupnom zapošljavanju. Tako je u odnosu na prethodnu godinu zabilježeno povećanje zapošljavanja na temelju radnog odnosa u građevinarstvu (za 7,1% ili 69 osoba), prerađivačkoj industriji (za 6,8% ili 134 osobe), trgovini (za 1,7% ili 26 osoba), djelatnostima pružanja smještaja, pripremi i usluživanja hrane (za 1,5% ili 29 osoba) te poljoprivredi, šumarstvu i ribarstvu (za 1,2% ili 9 osoba).

Tablica 10.		Prijavljena slobodna radna mjesta i zapošljavanje na temelju ugovora o radu iz evidencije Zavoda prema djelatnostima u 2021. godini					
Djelatnosti NKD-a		Prijavljena slobodna radna mjesta			Zaposleni s evidencije Zavoda		
		Broj	%	Indeks 21/20.	Broj	%	Indeks 21/20.
A	Poljoprivreda, šumarstvo i ribarstvo	1.091	6,8	121,8	730	5,3	101,2
B	Rudarstvo i vađenje				2	0,0	66,7
C	Prerađivačka industrija	2.443	15,2	166,5	2.106	15,2	106,8
D	Opskrba električnom energijom, plinom, parom i klimatizacijom	29	0,2	483,3	31	0,2	103,3
E	Opskrba vodom, uklanjanje otpadnih voda, gospodarenje otpadom te djelatnosti sanacije okoliša	91	0,6	98,9	131	0,9	145,6
F	Građevinarstvo	2.776	17,3	149,7	1.044	7,5	107,1
G	Trgovina na veliko i malo; popravak motornih vozila i motocikla	1.211	7,5	134,6	1.570	11,3	101,7
H	Prijevoz i skladištenje	745	4,6	163,4	391	2,8	107,1
I	Djelatnosti pružanja smještaja te pripreme i usluživanja hrane	1.014	6,3	180,4	1.900	13,7	101,5
J	Informacije i komunikacije	258	1,6	125,2	279	2,0	126,8
K	Financijske djelatnosti i djelatnosti osiguranja	7	0,0	14,3	53	0,4	70,7
L	Poslovanje nekretninama	21	0,1	77,8	31	0,2	72,1
M	Stručne, znanstvene i tehničke djelatnosti	776	4,8	120,3	483	3,5	91,5
N	Administrativne i pomoćne uslužne djelatnosti	1.010	6,3	126,9	933	6,7	103,2
O	Javna uprava i obrana; obvezno socijalno osiguranje	1.299	8,1	91,9	1.110	8,0	107,1
P	Obrazovanje	1.510	9,4	91,6	1.401	10,1	102,5
Q	Djelatnosti zdravstvene zaštite i socijalne skrbi	1.175	7,3	116,1	786	5,7	96,7
R	Umjetnost, zabava i rekreacija	66	0,4	129,4	175	1,3	100,6
S	Ostale uslužne djelatnosti	542	3,4	110,6	698	5,0	109,6
T	Djelatnosti kućanstava kao poslod.; proizvode razl. robu i usluge i obav. različite usluge za vl. potrebe	1	0,0	100,0	19	0,1	82,6
UKUPNO		16.065	100,0	127,8	13.873	100,0	103,6

➤ **Sezonsko zapošljavanje na moru** - Područna služba Osijek, već tradicionalno, zapošljava djelatnike na sezonskim poslovima na moru. Najtraženiji su kvalificirani radnici ugostiteljske struke - kuhari i konobari. Pored njih se zapošljavaju i pomoćni radnici, poput pomoćnih kuhara, pomoćnih kuhinjskih radnika, pomoćnih konobara, sobarica, čistačica. Posljednjih godina, poslodavci sve više iskazuju potrebe za prodavačima, vozačima, zaštitarima. Mlađe osobe i studenti često se zapošljavaju kao turistički animatori. Za većinu radnih mjesta najvažnije je radno iskustvo u ugostiteljskoj struci te poznavanje stranih jezika.

Tijekom 2021. godine s područja Osječko-baranjske županije oko 1.300 nezaposlenih osoba radilo je na sezonskim poslovima na moru. Budući da se pri zapošljavanju veliki broj nezaposlenih ne prijavljuje Zavodu, podaci se odnose na zapošljavanje prema mjestu rada, odnosno na zapošljavanje u „morskim“ županijama.

Najveći broj nezaposlenih se zapošljavao, kao i prethodnih godina, u Istarskoj (43%), Primorsko-goranskoj (23%) i Splitsko-dalmatinskoj (13%) županiji.

Stope zapošljavanja

Godišnja stopa zapošljavanja pokazuje koliko se osoba zaposlilo na temelju radnog odnosa od ukupna broja nezaposlenih koji su tijekom godine tražili zaposlenje. U 2021. godini stopa zapošljavanja iznosila je 41,2%, što znači da se na sto novoprijavljenih i nezaposlenih zapošljavala temeljem ugovora o radu 41 osoba. U odnosu na prethodnu godinu stopa zapošljavanja povećala se za 3,5 postotnih bodova.

➤ **Razina obrazovanja i rodovi zanimanja** - postoje značajne razlike u stopi zapošljavanja prema završenom obrazovanju. Tako se kretala od 19,3% za radnike bez završene osnovne škole i 31,6% sa završenom osnovnom školom, preko 42,7% za radnike s trogodišnjom i 44,3% četverogodišnjom srednjom školom, do 51,2% za radnike s prvim stupnjem fakulteta i 55,5% sa završenim fakultetom.

Da bi dobili što bolju sliku strukture nezaposlenih i zapošljavanja po zanimanjima u sljedećoj smo tablici prikazali osnovne pokazatelje (spolna i dobna struktura, trajanje nezaposlenosti, stope zapošljavanja) za ocjenjivanje lakše, odnosno teže zapošljivih rodova zanimanja. Postoje značajne razlike u stopi zapošljavanja između zanimanja razvrstanih prema rodovima, tako se stopa zapošljavanja u 2021. godini kretala od 29,0% za jednostavna zanimanja do 56,7% za znanstvenike, inženjere i stručnjake.

Tablica 11.	Struktura nezaposlenih osoba 31. prosinca 2021. godine i stope zapošljavanja u 2021. godini prema rodovima zanimanja				
Rod NKZ 2010	Ukupno	Udio (%) žena	Udio (%) starijih od 45 god.	Ø trajanje nezaposl. (mjeseci)	Stope (%) zapošljavanja 2021.
(0) Vojna zanimanja	1			0,3	20,0
(1) Zakonodavci/zakonodavke, dužnosnici/dužnosnice i direktori/direktorice	1		100,0	0,1	20,0
(2) Znanstvenici/znanstvenice, inženjeri/inženjerke i stručnjaci/stručnjakinje	1.395	65,7	19,0	7,1	56,7
(3) Tehničari/tehničarke i stručni suradnici/stručne suradnice	1.660	50,9	23,9	11,3	45,5
(4) Administrativni službenici/administrativne službenice	1.609	72,5	34,9	12,7	42,9
(5) Uslužna i trgovačka zanimanja	2.797	78,0	31,2	8,2	45,5
(6) Poljoprivrednici/poljoprivrednice, šumari/šumarke, ribari/ribarke, lovci/lovkinje	118	56,8	47,5	27,0	25,4
(7) Zanimanja u obrtu i pojedinačnoj proizvodnji	1.129	25,9	40,2	10,8	44,4
(8) Rukovatelji/rukovateljice postrojenjima i strojevima, industrijski proizvođači/industrijske proizvođačice i sastavljači/sastavljačice proizvoda	655	32,1	62,7	23,2	41,7
(9) Jednostavna zanimanja	5.920	60,6	67,5	21,8	29,0
Ukupno	15.285	60,6	45,9	13,4	41,2

Unutar rodova zanimanja također postoje velike razlike u stopi zapošljavanja između skupina zanimanja. Tablica 12. prikazuje deset skupina zanimanja s najvećom i najnižom stopom zapošljavanja. Obuhvaćene su najfrekventnije skupine zanimanja (iznad 25 nezaposlenih) na kraju 2021. godine.

Osječko-baranjska županija - Nezaposlenost i zapošljavanje 2021.

Tablica 12.	Skupine zanimanja s najvećom i najnižom stopom zapošljavanja			
Skupine zanimanja	Nezaposlenost 31.12.2021.			Stope zapošljavanja 2021.
	Ukupno	Žena	Ø trajanje nezaposl. (mjeseci)	
10 s najvećim stopama zapošljavanja				
(2320) Strukovni nastavnici/strukovne nastavnice	37	29	8,7	77,4
(2341) Učitelji/učiteljice razredne/predmetne nastave u osn. školama	59	50	1,6	76,7
(7222) Alatničari/alatničarke i srodna zanimanja	48	1	9,5	66,7
(2330) Nastavnici/nastavnice u srednjim školama	120	81	4,9	66,2
(2221) Glavni medicinski tehničari/glavne medicinske sestre opće njege	60	54	3,0	65,2
(7223) Kovinoglodači/kovinoglodačice i srod. zanimanja	66	2	6,7	60,0
(8344) Rukovatelji/rukovateljice teškim kamionima s dizalicom	45		15,0	58,6
(3114) Tehničari/tehničarke za elektroniku	57	4	3,7	56,8
(4224) Hotelski recepcionari/hotelske recepcionarke	79	54	3,5	56,5
(8332) Vozači/vozačice teretnih vozila i kamiona	93	2	5,1	55,8
10 s najnižim stopama zapošljavanja				
(9621) Dostavljači, nosači/dostavljačice, nosačice i srodna zanimanja	94	22	41,4	24,6
(7111) Graditelji/graditeljice kuća	77		49,0	24,2
(6113) Vrtlari/vrtlarke, hortik. djelatnici/hortik. djelatnice i srod. zan.	61	37	19,0	23,7
(9214) Radnici/radnice za jednostavne vrtlarske i hortikulturne radove	857	427	28,7	23,5
(9613) Čistači/čistačice ulica i srodna zanimanja	666	289	28,7	23,3
(9212) Radnici/radnice na stočarskoj farmi	46	11	25,7	22,5
(9333) Rukovatelji/rukovateljice teretom	319	59	36,3	21,5
(8219) Sastavljači/sastavljačice strojeva, uređaja i opreme, d. n.	81	44	53,1	17,8
(9321) Ručni pakiratelji/ručne pakirateljice	115	70	46,3	17,4
(9612) Radnici/radnice na razvrstavanju otpada	43	8	38,3	8,8

► Promatramo li stopu zapošljavanja **po regionalnim područjima** naše županije, tj. po ispostavama prosječna stopa zapošljavanja bila je 40,7%. Stope relativno više od prosječne ostvarene su u Donjem Miholjcu (43,0%), Osijeku (43,4%) i Valpovu (41,2%). Novoprijavljene osobe, kao i zaposlene osobe, utjecale su na niže stope zapošljavanja u Belom Manastiru (37,4%), Đakovu (39,6%) i Našicama (39,7%).

Tablica 13.	Stope zapošljavanja po ispostavama u 2020. i 2021. godini						
	Godina	RU Osijek	Beli Manastir	Donji Miholjac	Đakovo	Našice	Osijek
	2020.	37,7	34,8	37,2	36,8	38,3	39,0
	2021.	41,2	37,4	43,0	39,6	39,7	43,4
	Razlika 2021/2020.	3,5	2,6	5,8	2,8	1,4	4,4

Ponuda radne snage (nezaposlenost)

Nakon 2020. godine, koju je obilježila pandemija koronavirusa (COVID-19) tj. godine u kojoj je nezaposlenost rasla u mjesecima kada obično kreću sezonska zapošljavanja, 2021. godine broj nezaposlenih u evidenciji Hrvatskog zavoda za zapošljavanje Područne službe Osijek kretao se prema uobičajenom sezonskom obrascu. U skladu s tim, najveći broj nezaposlenih zabilježen je u siječnju (18.462 osobe) i veljači (18.277 osoba), a najmanji u rujnu (14.670 osoba) i srpnju (14.922 osobe). Registrirana nezaposlenost se tijekom 2021. godine smanjivala prosječno mjesečno za 1,3% ili 221 osobu. Istovremeno, nezaposlenost žena smanjivala se po prosječnoj mjesečnoj stopi od 1,0% ili 103 žene, a muškaraca po stopi od 1,7% ili 118 muškarca.

Tablica 14.	Broj evidentiranih nezaposlenih osoba u 2020. i 2021. godini			
Godina	Prosječni broj	Verižni indeks	Dana 31.12.	Verižni indeks
2020.	17.369	107,3	17.937	110,2
2021.	16.043	92,4	15.285	85,2

Krajem prosinca 2021. godine u Područnoj službi Osijek evidentirano je 15.285 nezaposlenih osoba, što je 14,8% ili 2.652 osobe manje nego na kraju 2020. godine. Na taj dan, udio nezaposlenih u ukupnoj populaciji Republike Hrvatske bio je 12,2%.

Nezaposlenost prema spolu, dobi i razini obrazovanja

U 2021. godini prosječni broj nezaposlenih smanjio se za 7,6% ili 1.326 osoba u usporedbi s prethodnom godinom. Međutim, smanjenje nezaposlenosti nije bilo isto u oba spola. Za razliku od prošle godine, a zbog većeg broja novoprijavljenih žena, prosječni broj nezaposlenih žena smanjio se za 7,5%, a nezaposlenih muškaraca za 7,9%.

Tablica 15.	Prosječni broj nezaposlenih prema spolu u 2020. i 2021. godini		
	Ukupno	Žene	Muškarci
2020.	17.369	10.232	7.137
Struktura (%)	100,0	58,9	41,1
2021.	16.043	9.469	6.574
Struktura (%)	100,0	59,0	41,0
Indeks 2021/2020.	92,4	92,5	92,1

Budući da je postotno smanjene prosječna broja nezaposlenih žena veće od ukupnog smanjenja, udio žena se u ukupnom broju nezaposlenih povećao s 58,9% u 2020. godini na 59,0% u 2021. godini.

Što se tiče nezaposlenosti prema dobi, prosječni broj nezaposlenih smanjio se u svim dobnim skupinama, a najizraženije u dobnim skupinama od 20 do 24 godine (za 13,2%) i od 50 do 54 godine (za 10,5%). Najmanje smanjenje zabilježeno je u najstarijoj dobnj skupini od 55 i više godina (za 1,0%).

Tijekom jednogodišnjeg razdoblja udio najstarijih nezaposlenih osoba (starijih od 50 godina) u prosječnoj nezaposlenosti povećao se za 0,9 postotnih bodova, te čine nešto više od trećine nezaposlenih (33,9%). Potrebno je napomenuti da se radi o jednoj od najugroženijih kategorija na tržištu rada danas. Naime, kada ostanu nezaposlene, te osobe vrlo teško nalaze novi posao te najčešće upadaju u zamku dugotrajne nezaposlenosti.

Međutim, ne smijemo izgubiti iz vida da je ugrožena i najmlađa dobna skupina (do 24 godine), koji čine 16,8% nezaposlenih. Potrebno je napomenuti da se radi o jednoj od najugroženijih kategorija (pored najstarije dobne skupine) na tržištu rada danas. Naime, kada ostanu nezaposlene, te osobe vrlo teško nalaze posao te vrlo teško stječu svoja prva iskustva i upadaju u zamku dugotrajne nezaposlenosti.

Osječko-baranjska županija - Nezaposlenost i zapošljavanje 2021.

Tablica 16.	Prosječni broj nezaposlenih osoba prema dobi u 2020. i 2021. godini								
Dob	2020.				2021.				Indeks 21/20.
	Ukupno	%	Muškarci	Žene	Ukupno	%	Muškarci	Žene	
Od 15 do 19	834	4,8	438	396	755	4,7	384	371	90,5
Od 20 do 24	2.239	12,9	982	1.257	1.943	12,1	861	1.082	86,8
Od 25 do 29	2.055	11,8	841	1.214	1.865	11,6	770	1.095	90,8
Od 30 do 34	1.606	9,2	599	1.007	1.452	9,1	540	912	90,4
Od 35 do 39	1.687	9,7	622	1.065	1.546	9,6	561	985	91,6
Od 40 do 44	1.629	9,4	607	1.022	1.540	9,6	563	977	94,5
Od 45 do 49	1.631	9,4	537	1.094	1.494	9,3	514	980	91,6
Od 50 do 54	1.940	11,2	687	1.253	1.736	10,8	587	1.149	89,5
55 i više	3.748	21,6	1.824	1.924	3.712	23,1	1.794	1.918	99,0
Ukupno	17.369	100,0	7.137	10.232	16.043	100,0	6.574	9.469	92,4

▼ Smanjenje prosječnog broja nezaposlenih tijekom 2021. godine, prvenstveno je rezultat smanjenja broja osoba bez i s nezavršenom osnovnom školom (za 13,9% ili 200 osoba) te s prvim stupnjem fakulteta, stručnim studijem i višom školom (za 11,2% ili 87 osoba). Najmanje smanjenje zabilježeno je kod nezaposlenih osoba sa završenom osnovnom školom, za 5,8% ili 210 osoba.

Tablica 17.	Prosječni broj nezaposlenih osoba prema razini obrazovanja u 2020. i 2021. godini							
		Ukupno	Bez škole i nezavršena osnovna škola	Osnovna škola	SŠ za zanimanja do 3 god. i škola za KV i VKV radnike	SŠ za zanimanja u trajanju od 4 i više godina, gimnazija	Prvi stupanj fakulteta, stručni studij i viša škola	Fakulteti, akademije, magisterij, doktorat
			A	B	C	D	E	F
UKUPNO	2020.	17.369	1.442	3.631	4.966	5.275	778	1.277
	Struktura (%)	100,0	8,3	20,9	28,6	30,4	4,5	7,4
	2021.	16.043	1.242	3.421	4.563	4.933	691	1.193
	Struktura (%)	100,0	7,7	21,3	28,4	30,7	4,3	7,4
	Indeks 21/20.	92,4	86,1	94,2	91,9	93,5	88,8	93,4
ŽENE	2020.	10.232	786	2.151	2.638	3.287	509	861
	Struktura (%)	100,0	7,7	21,0	25,8	32,1	5,0	8,4
	2021.	9.469	696	2.002	2.476	3.060	457	778
	Struktura (%)	100,0	7,4	21,1	26,1	32,3	4,8	8,2
	Indeks 21/20.	92,5	88,5	93,1	93,9	93,1	89,8	90,4
MUŠKARCI	2020.	7.137	656	1.480	2.328	1.988	269	416
	Struktura (%)	100,0	9,2	20,7	32,6	27,9	3,8	5,8
	2021.	6.574	546	1.419	2.087	1.873	234	415
	Struktura (%)	100,0	8,3	21,6	31,7	28,5	3,6	6,3
	Indeks 21/20.	92,1	83,2	95,9	89,6	94,2	87,0	99,8

Najviše nezaposlenih bilo je u obrazovnoj skupini sa završenom srednjom školom za zanimanja u trajanju od 4 i više godina i gimnazijom - 30,7% od ukupna prosječna broja nezaposlenih. Slijedi skupina nezaposlenih osoba sa srednjom školom za zanimanja do 3 godine ili školom za KV i VKV radnike (28,4%) i sa završenom osnovnom školom (21,3%). Osobe sa završenom srednjom školom, bilo koje vrste, čine 59% ukupna prosječna broja nezaposlenih. Međutim, ne treba izgubiti iz vida da osobe s nezavršenom ili završenom osnovnom školom čine 29% nezaposlenih. Naposljetku, udio osoba sa završenim prvim stupnjem fakulteta, fakultetom i akademijom čini manjinu nezaposlenih, 11,7%.

Struktura nezaposlenih žena prema završenom obrazovanju nešto je povoljnija od strukture nezaposlenih muškaraca. Tako je 32,3% nezaposlenih žena četverogodišnjeg srednjoškolskog obrazovanja, a muškaraca 28,5%. Žene su i fakultetski obrazovanije (13,0% nezaposlenih žena), međutim, tu moramo uzeti u obzir

činjenicu da se fakultetski obrazovani muškarci (9,9% nezaposlenih muškaraca) brže zapošljavaju. Udio nezaposlenih muškaraca bez završene osnovne škole je 8,3%, dok je kod žena 7,4%.

Nezaposlenost prema radnom iskustvu i djelatnostima prethodnog zaposlenja

Tijekom 2021. godine u ukupnoj evidentiranoj nezaposlenosti prosječno mjesečno 2.740 osoba bilo je bez radnog staža, tj. 17,1% od prosječne nezaposlenosti. Manji postotak smanjenja broja osoba bez radnog iskustva (za 1,2%) od ukupne nezaposlenosti (za 7,6%), utjecao je na povećan udio u ukupnoj prosječnoj nezaposlenosti u odnosu na prethodnu godinu za 1,1 postotni bod. Udio nezaposlenih žena bez radnog iskustva je 58,4%, što je manji udio od ukupne nezaposlenosti za 0,6 postotnih bodova.

Tablica 18.	Prosječni broj nezaposlenih osoba prema prethodnom radnom iskustvu u 2020. i 2021. godini								
Radni staž	2020.				2021.				Indeks 21/20.
	Ukupno	%	Muškarci	Žene	Ukupno	%	Muškarci	Žene	
bez staža	2.773	16,0	1.129	1.644	2.740	17,1	1.140	1.600	98,8
do 1 godine	2.522	14,5	1.000	1.522	2.254	14,0	873	1.381	89,4
1 - 2 godine	2.138	12,3	735	1.403	1.795	11,2	651	1.144	84,0
2 - 3 godine	1.358	7,8	515	843	1.187	7,4	440	747	87,4
3 - 5 godina	1.637	9,4	589	1.048	1.555	9,7	549	1.006	95,0
5 - 10 godina	2.194	12,6	800	1.394	2.114	13,2	754	1.360	96,4
10 - 20 godina	2.647	15,2	1.171	1.476	2.446	15,2	1.049	1.397	92,4
20 - 30 godina	1.508	8,7	783	725	1.394	8,7	735	659	92,4
30 i više godina	592	3,4	415	177	558	3,5	383	175	94,3
Ukupno	17.369	100,0	7.137	10.232	16.043	100,0	6.574	9.469	92,4

Dakle, kudikamo veći broj nezaposlenih jesu osobe s prethodnim radnim iskustvom, kojih je tijekom godine bilo prosječno mjesečno 13.303 ili 82,9%, gdje dominiraju osobe s radnim iskustvom od 10 do 20 godina (2.446 osoba ili 15,2%) i do jedne godine (2.254 osobe ili 14,0%). Zabrinjava vrlo visok udio nezaposlenih sa stažem od 20 i više godina (1.952 osobe ili 12,2%), jer su to osobe koje pripadaju starijim dobnim skupinama (od 50 i više godina). U odnosu na 2020. godinu prosječni broj nezaposlenih s radnim iskustvom smanjio se za 8,9% ili 1.293 osobe.

Značajne se razlike u broju nezaposlenih osoba, koje su prethodno bile zaposlene, pojavljuju ako se one razvrstaju prema djelatnosti prethodnog zaposlenja. Tako je najveće smanjenje broja nezaposlenih zabilježeno među osobama koje su prethodno radile u djelatnostima pružanja smještaja, pripremi i usluživanja hrane (485 osoba), javnoj upravi i obrani; obveznom socijalnom osiguranju (223 osobe), trgovini (152 osobe) i prerađivačkoj industriji (147 osoba). Rast nezaposlenih zabilježen je kod osoba koje su prethodno radile u djelatnosti zdravstvene zaštite i socijalne skrbi, za 77 osoba.

Spomenute promjene broja nezaposlenih prema djelatnosti prethodnog zaposlenja donijele su bitnu preinaku sastava ukupna broja nezaposlenih. Tako se smanjio udio nezaposlenih koji su prethodno radili u djelatnosti pružanja smještaja, pripreme i usluživanja hrane, za 2,3 postotna boda, dok povećao u djelatnosti zdravstvene zaštite i socijalne skrbi, za 0,9 postotnih bodova. Unatoč tomu, udio nezaposlenih koji su prethodno radili u prerađivačkoj industriji ostao je na prvom mjestu među pet vodećih djelatnosti, s udjelom od 15,9%. Slijede skupine nezaposlenih koji su prethodno bili zaposleni u trgovini (12,6%) te djelatnostima pružanja smještaja, pripreme i usluživanja hrane (11,7%). Zbog zapošljavanja u javnim radovima, vrlo visok je udio nezaposlenih koji su došli na evidenciju iz djelatnosti javne uprave i obrane; obveznog socijalnog osiguranja, 1.998 osoba ili 15,0% nezaposlenih.

Tablica 19.		Prosječni broj nezaposlenih osoba prema djelatnosti prethodnog zaposlenja u 2021. godini						
Djelatnost		2021.				Indeks 2021/2020.		
		Ukupno	Udio%	Žene	Muškarci	Uk.	Ž	M
A	Poljoprivreda, šumarstvo i ribarstvo	887	6,7	431	456	94,0	94,7	93,3
B	Rudarstvo i vađenje	20	0,2		20	142,9	0,0	153,8
C	Prerađivačka industrija	2.114	15,9	1.155	959	93,5	91,3	96,3
D	Opskrba električnom energijom, plinom, parom i klimatizacijom	20	0,2	14	6	111,1	116,7	100,0
E	Opskrba vodom, uklanjanje otpadnih voda, gospodarenje otpadom te djelat. sanacije okoliša	209	1,6	78	131	82,0	78,8	84,0
F	Građevinarstvo	938	7,1	166	772	97,9	98,2	97,8
G	Trgovina na veliko i malo; popravak motornih vozila i motocikla	1.674	12,6	1.100	574	91,7	92,2	90,7
H	Prijevoz i skladištenje	283	2,1	95	188	93,1	105,6	87,9
I	Djelatnosti pružanja smještaja te pripreme i usluživanja hrane	1.557	11,7	1.073	484	76,2	78,6	71,6
J	Informacije i komunikacije	164	1,2	71	93	100,0	102,9	97,9
K	Financijske djelatnosti i djelatnosti osiguranja	102	0,8	72	30	92,7	93,5	90,9
L	Poslovanje nekretninama	49	0,4	30	19	74,2	69,8	82,6
M	Stručne, znanstvene i tehničke djelatnosti	480	3,6	300	180	97,0	100,7	91,4
N	Administrativne i pomoćne uslužne djelatnosti	755	5,7	424	331	89,6	88,0	91,7
O	Javna uprava i obrana; obvezno socijalno osiguranje	1.998	15,0	1.251	747	90,0	90,4	89,2
P	Obrazovanje	470	3,5	399	71	96,3	95,7	100,0
Q	Djelatnosti zdravstvene zaštite i socijalne skrbi	523	3,9	444	79	117,3	123,0	92,9
R	Umjetnost, zabava i rekreacija	175	1,3	108	67	93,1	100,9	82,7
S	Ostale uslužne djelatnosti	751	5,6	548	203	93,6	95,0	90,2
T	Djelatnosti kućanstava kao poslodavac	134	1,0	110	24	88,7	89,4	85,7
Ukupno		13.303	100,0	7.869	5.434	91,1	91,6	90,4

Nezaposlene osobe s invaliditetom

U ožujku 2021. Europska komisija donijela je Strategiju o pravima osoba s invaliditetom za razdoblje 2021. - 2030. Unatoč napretku ostvarenom u prošlom desetljeću (Europska strategija za osobe s invaliditetom 2010. – 2020.) osobe s invaliditetom i dalje se suočavaju sa znatnim preprekama i izložene su većem riziku od siromaštva i socijalne isključenosti. Cilj strategije je osigurati da sve osobe s invaliditetom u Europi, bez obzira na spol, rasno ili etničko podrijetlo, vjeru ili uvjerenje, dob ili spolnu orijentaciju uživaju svoja ljudska prava, imaju jednake mogućnosti i jednak pristup sudjelovanju u društvu i gospodarstvu, mogu odlučivati o tome gdje, kako i s kim žele živjeti, mogu se slobodno kretati EU-om bez obzira na to koje su im potrebe za potporom, nisu više izložene diskriminaciji.

U novoj i poboljšanoj strategiji uzima se u obzir raznolikost invaliditeta koja obuhvaća dugotrajna tjelesna, mentalna, intelektualna ili osjetilna oštećenja (u skladu s člankom 1. Konvencije Ujedinjenih naroda o pravima osoba s invaliditetom), koja su često nevidljiva.

U skladu s Europskom strategijom, u listopadu 2021. godine Ministarstvo rada, mirovinskog sustava, obitelji i socijalne politike donijelo je prijedlog Nacionalnog plana izjednačavanja mogućnosti za osobe s invaliditetom od 2021. do 2027. godine.

Tijekom 2021. godine u Područnoj službi Osijek evidentirane su **prosječno mjesečno 742 nezaposlene osobe s invaliditetom**, odnosno 10 osoba (1,3%) manje u odnosu na prosjek 2020. godine i udio nezaposlenih osoba s invaliditetom u ukupnoj nezaposlenosti bio je 4,6%. Istovremeno u Republici Hrvatskoj evidentirane su prosječno 6.182 osobe s invaliditetom (4,5% od ukupna broja nezaposlenih osoba), te je Osječko-baranjska županija s udjelom od 12,0% druga po broju evidentiranih osoba s invaliditetom (iza Grada Zagreba).

Struktura (prosjeak) nezaposlenih osoba s invaliditetom:

➤ **Spolna struktura:** 351 (47,3%) nezaposlena žena s invaliditetom i 391 (52,7%) nezaposleni muškaraca s invaliditetom. U odnosu na prosjek 2020. godine udio nezaposlenih žena povećao se za 1,0 postotni bod.

Tablica 20.		Prosječni broj nezaposlenih osoba s invaliditetom prema stjecanju invaliditeta u 2020. i 2021. godini					
		Ukupno	Invalidi domovinskog rata	Invaliditet stečen na radu	Kategorizirana mladež	Ostali invalidi	Vojni invalidi
UKUPNO	2020.	752	36	16	413	270	17
	Struktura (%)	100,0	4,8	2,1	54,9	35,9	2,3
	2021.	742	40	15	388	285	14
	Struktura (%)	100,0	5,4	2,0	52,3	38,4	1,9
ŽENE	Indeks 21/20.	98,7	111,1	93,8	93,9	105,6	82,4
	2020.	348	2	3	206	133	4
	Struktura (%)	100,0	0,6	0,9	59,2	38,2	1,1
	2021.	351	3	4	198	144	2
MUŠKARCI	Struktura (%)	100,0	0,9	1,1	56,4	41,0	0,6
	Indeks 21/20.	100,9	150,0	133,3	96,1	108,3	50,0
	2020.	404	34	13	207	137	13
	Struktura (%)	100,0	8,4	3,2	51,2	33,9	3,2
	2021.	391	37	11	190	141	12
	Struktura (%)	100,0	9,5	2,8	48,6	36,1	3,1
	Indeks 21/20.	96,8	108,8	84,6	91,8	102,9	92,3

➤ **Dobna struktura:** nezaposlenošću su jednako pogođene sve dobne skupine - od 15 do 24 godine (137 osoba ili 18,5%), od 25 do 34 godine (170 osoba ili 22,9%), od 35 do 44 godine (170 osoba ili 22,9%), od 45 do 54 godine (147 osoba ili 18,8%) i od 55 godina i više (118 osoba ili 15,9%). U odnosu na prosjek 2020. godine, dominira smanjenje kod najmlađe dobne skupine od 15 do 24 godine, za 7,4% ili 11 osoba, dok je jedino povećanje zabilježeno kod najstarije dobne skupine od 55 i više godina, za 11,3% ili 12 osoba. Tako se udio nezaposlenih osoba od 55 i više godina povećao za 1,8 postotnih bodova.

➤ **Razina obrazovanja:** dominiraju nezaposlene osobe sa završenom srednjom školom u trajanju do 3 godine i školom za KV i VKV radnike, 458 osoba ili 61,7%. Slijede osobe sa završenom osnovnom školom (122 osobe ili 16,4%), srednjom školom u trajanju od 4 i više godina (105 osoba ili 14,2%), fakultetom (15 osoba ili 2,0%) i prvim stupnjem fakulteta (14 osoba ili 1,9%). 28 osoba s invaliditetom (3,8%) je bez škole i nezavršene osnovne škole. Najizraženije smanjenje u odnosu na prosjek 2020. godine, zabilježeno je kod nezaposlenih osoba s invaliditetom sa završenom trogodišnjom srednjom školom (za 2,3% ili 11 osoba) i završenom osnovnom školom (za 1,6% ili 2 osobe).

➤ **Radno iskustvo:** većina osoba s invaliditetom je bez radnog iskustva (230 osoba ili 31,0%) ili imaju staža do jedne godine (156 osoba ili 21,0%). U odnosu na prosjek 2020. godine, njihov udio se smanjio za 1,1 postotni bod.

➤ **Trajanje nezaposlenost:** 555 osoba s invaliditetom (74,8%) čeka na posao duže od godinu dana, a među njima čak 353 osobe (47,6% od ukupno nezaposlenih osoba s invaliditetom) čekaju na posao duže od 3 godine. Udio dugotrajno nezaposlenih osoba se u odnosu na prosjek 2020. godine povećao za 4,2 postotna boda.

Kako je velika uloga savjetnika u posredovanju pri zapošljavanju, u Područnoj službi Osijek radi savjetnik specijaliziran za rad s nezaposlenim osobama s invaliditetom. Naglašen je individualni rad s nezaposlenim osobama s invaliditetom kako bi što bolje i pouzdanije utvrdili njihove osobne i radne potencijale te u konačnici napravili realne profesionalne planove koji bi bili u skladu sa stvarnim mogućnostima osoba s invaliditetom, ali i potrebama otvorenog tržišta rada. Osim rada s nezaposlenim osobama s invaliditetom, sudjeluje u aktivnostima vezanim uz rad udruga, poslodavaca, lokalne uprave i samouprave, kako u izradi zakonskih i strateških dokumenata (projekata), tako i u pomoći kod prilagođavanja radnih mjesta osobama s invaliditetom.

Tijekom 2021. godine s evidencije Područne službe Osijek na temelju radnog odnosa **zaposleno je 268 osoba s invaliditetom** (11 osoba zaposleno je temeljem drugih poslovnih aktivnosti), odnosno 32 osobe (13,6%) više nego u 2020. godini i udio u ukupnom zapošljavanju bio je 1,9%. Istovremeno u Republici Hrvatskoj zaposleno je na temelju radnog odnosa 2.650 osoba s invaliditetom (1,9% od ukupna broja zaposlenih osoba), te je Osječko-baranjska županija s udjelom od 10,1% druga po broju zaposlenih osoba s invaliditetom (iza Grada Zagreba).

Hrvatski zavod za zapošljavanje provodi mjere aktivne politike zapošljavanja koje su namijenjene osobama teže zapošljivih skupina, među kojima su i nezaposlene osobe s invaliditetom. Tijekom 2021. godine, 78 osoba s invaliditetom bilo je uključeno u mjere aktivne politike zapošljavanja: 7 osoba u obrazovanje, 16 osoba u program potpore za zapošljavanje, 1 osoba u samozapošljavanje, 1 osoba u potpore za očuvanje radnih mjesta, 1 osoba u potpore stalnog sezonca, te 52 osobe u programu javnih radova. Obrazovanje nezaposlenih u obrazovnim institucijama završile su 4 osobe s invaliditetom za programe: osposobljavanja za rukovatelja/rukovateljicu viličarom, poslove Internetskog marketinga, opći engleski jezik - pripremni i temeljni stupanj (A1 i A2) te usavršavanje za samostalnog knjigovođu/knjigovodkinju.

Nezaposleni hrvatski branitelji

Tijekom 2021. godine u Područnoj službi Osijek evidentirano je prosječno mjesečno 1.286 hrvatskih branitelja, što je za 88 branitelja ili 6,4% manje nego 2020. godine. Iako se nastavio trend smanjivanja nezaposlenosti iz 2020. godine, on je nešto usporeniji u odnosu na ukupnu nezaposlenost koja se tijekom 2021. godine smanjila za 7,6%. Nezaposlenost hrvatskih branitelja tijekom godine kretala se slično kao i ukupna nezaposlenost, najviše evidentiranih nezaposlenih hrvatskih branitelja bilo je u veljači (1.431 branitelj), dok najmanje u listopadu (1.195 branitelja). Prosječno mjesečno prijavljivala su se 52 nova nezaposlena hrvatska branitelja, dok se zapošljavalo 48 (ukupno zaposlena 573 hrvatska branitelja) i brisala iz evidencije (iz ostalih razloga osim zaposlenja) prosječno mjesečno 23 hrvatska branitelja.

Tablica 21.	Prosječni broj nezaposlenih hrvatskih branitelja prema razini obrazovanja u 2020. i 2021. godini						
	Ukupno	Bez škole i nezavršena osnovna škola	Osnovna škola	SŠ za zanimanja do 3 god. i škola za KV i VKV radnike	SŠ za zanimanja u trajanju od 4 i više godina, gimnazija	Prvi stupanj fakulteta, stručni studij i viša škola	Fakulteti, akademije, magisterij, doktorat
2020.	1.374	83	476	419	314	30	52
Struktura	100,0	6,0	34,6	30,5	22,9	2,2	3,8
Udio (%) u nezap.	7,9	5,8	13,1	8,4	6,0	3,9	4,1
2021.	1.286	72	447	383	313	24	47
Struktura	100,0	5,6	34,8	29,8	24,3	1,9	3,7
Udio (%) u nezap.	8,0	5,8	13,1	8,4	6,3	3,5	3,9
Indeks 2021/2020.	93,6	86,7	93,9	91,4	99,7	80,0	90,4

U strukturi nezaposlenih hrvatskih branitelja, prema završenom obrazovanju, najviše je bilo osoba sa završenom osnovnom školom, te je njihov udio (34,8%) mnogo veći od udjela ukupne nezaposlenosti, dok je kod osoba sa završenom četverogodišnjom srednjom školom mnogo manji (24,3%). Izrazito veliki broj nezaposlenih hrvatskih branitelja ima završenu trogodišnju srednju školu, 29,8% hrvatskih branitelja.

Najveći broj evidentiranih nezaposlenih hrvatskih branitelja je na području Osijeka, 546 ili 42,5%. Slijede ispostave Đakovo s 250 (19,8%), Valpovo sa 164 (12,8%), Našice sa 128 (10,0%), Beli Manastir sa 100 (7,8%) i Donji Miholjac s 94 (7,3%) nezaposlena hrvatska branitelja. U odnosu na prosjek 2020. godine smanjenje nezaposlenih hrvatskih branitelja zabilježeno je u svim ispostavama, Belom Manastiru za 17,4% ili 21 osobu, Donjem Miholjcu za 3,1% ili 3 osobe, Đakovu za 8,3% ili 23 osobe, Našicama za 8,6% ili 12 osoba, Osijeku za 2,7% ili 15 osoba i Valpovu za 7,9 ili 14 osoba.

Trajanje nezaposlenosti

Smanjenje novoprijavljenih osoba na evidenciju Zavoda, utjecalo je na prosječno trajanje nezaposlenosti, te je potkraj 2021. godine **prosječno trajanje nezaposlenosti** bilo 13 mjeseci, što je za jedan mjesec više u odnosu

Osječko-baranjska županija - Nezaposlenost i zapošljavanje 2021.

na kraj 2020. godine. Tijekom godine, 68,1% nezaposlenih osoba bilo je nezaposleno duže od 6 mjeseci, a 53,0% duže od jedne godine. U usporedbi s prethodnom godinom, povećao se udio osoba dužeg trajanja nezaposlenosti, a smanjio udio kratkotrajno nezaposlenih osoba, za 7,5 postotnih bodova. Osim što nezaposlene žene čine veći udio u ukupnoj nezaposlenosti, one i duže čekaju na zaposlenje. 53,2% nezaposlenih žena čekalo je na zaposlenje duže od godinu dana, dok je taj udio kod nezaposlenih muškaraca bio 52,7%.

Tablica 22.	Prosječni broj nezaposlenih osoba prema trajanju nezaposlenosti u 2020. i 2021. godini								
Trajanje nezaposlenosti	2020.				2021.				Indeks 21/20.
	Ukupno	%	Muškarci	Žene	Ukupno	%	Muškarci	Žene	
Do 3 mjeseca	3.887	22,4	1.677	2.210	3.123	19,5	1.291	1.832	80,3
3 - 6 mjeseci	2.542	14,6	1.075	1.467	1.986	12,4	828	1.158	78,1
6 - 9 mjeseci	1.742	10,0	734	1.008	1.369	8,5	561	808	78,6
9 - 12 mjeseci	1.301	7,5	526	775	1.061	6,6	429	632	81,6
1 - 2 godine	2.679	15,4	1.029	1.650	2.875	17,9	1.163	1.712	107,3
2 - 3 godine	1.196	6,9	438	758	1.514	9,4	604	910	126,6
3 - 5 godina	1.210	7,0	463	747	1.377	8,6	527	850	113,8
5 - 8 godina	1.170	6,7	479	691	1.060	6,6	438	622	90,6
8 i više	1.642	9,5	716	926	1.678	10,5	733	945	102,2
Ukupno	17.369	100,0	7.137	10.232	16.043	100,0	6.574	9.469	92,4

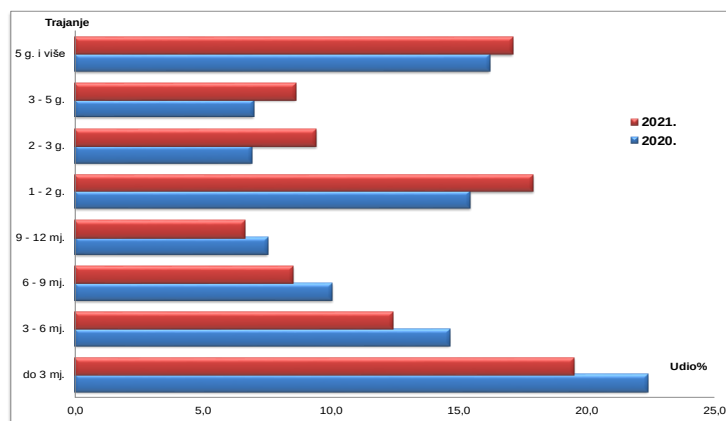
Trajanje nezaposlenosti različito je s obzirom na **razinu završenog obrazovanja**, tj. trajanje nezaposlenosti opada s povećanjem razine obrazovanosti. Kratkotrajna nezaposlenost (do jedne godine) bila je najučestalija kod osoba sa završenim fakultetom - 60,0% nezaposlenih tijekom 2022. čekalo je na posao do jedne godine. U najnepovoljnijem položaju bile su osobe bez škole (70,2% dugotrajnih) i sa završenom osnovnom školom (61,8% dugotrajnih).

Tablica 23.	Struktura (%) nezaposlenih osoba prema trajanju nezaposlenosti i razini obrazovanja u 2021. godini (godišnji prosjek)						
Trajanje nezaposlenosti	Ukupno	Bez škole i nezavršena osnovna škola	Osnovna škola	SŠ za zanimanja do 3 god. i škola za KV i VKV radnike	SŠ za zanimanja u trajanju od 4 i više godina, gimnazija	Prvi stupanj fakulteta, stručni studij i viša škola	Fakulteti, akademije, magisterij, doktorat
Kratkotrajna Nezaposlenost	47,0	29,8	38,2	48,5	51,4	57,6	60,0
Dugotrajna nezaposlenost	53,0	70,2	61,8	51,5	48,6	42,4	40,0

Dugotrajna nezaposlenost najizraženija je kod nezaposlenih osoba najstarijih **dobnih skupina**. Međutim, ako znamo da duže čekanje na posao (preko godinu dana) otežava povratak u aktivnost, možemo reći da su i mlađe nezaposlene osobe pogođene dugotrajnom nezaposlenošću. Tako u svim dobnim skupinama od 35 godina, više od 50% nezaposlenih čekalo je posao duže od godine dana: od 35 do 39 godina 53,2%, od 40 do 44 godine 56,3%, od 45 do 49 godina 60,5% i 68,9% nezaposlenih osoba životne dobi od 50 i više godina čekalo je posao duže od godinu dana.

Tablica 24.	Struktura (%) nezaposlenih osoba prema trajanju nezaposlenosti i dobi u 2021. godini (godišnji prosjek)								
Trajanje nezaposlenosti	Ukupno	Dobna struktura							
		15-19	20-24	25-29	30-34	35-39	40-44	45-49	50 i više
Kratkotrajna nezaposlenost	47,0	84,9	64,0	62,4	55,7	46,8	43,7	39,5	31,1
Dugotrajna nezaposlenost	53,0	15,1	36,0	37,6	44,3	53,2	56,3	60,5	68,9

Grafikon 9. Struktura nezaposlenih osoba prema trajanju nezaposlenosti u 2020. i 2021. godini

Prostorna nezaposlenost

Kao što je već prethodno istaknuto, prosječni broj nezaposlenih u 2021. godini bio je za 7,6% ili 1.326 osoba manji od prosječnog broja nezaposlenih u 2020. godini. Međutim, analiza nezaposlenosti pokazuje da su postojale značajne razlike u opsegu smanjenja nezaposlenosti između gradova i općina.

Smanjenje prosječne nezaposlenosti zabilježeno je u svim gradovima, Belom Manastiru za 8,3% ili 71 osobu, Belišću za 8,2% ili 70 osoba, Donjem Miholjcu za 12,7% ili 51 osobu, Đakovu za 9,9% ili 98 osoba, Našicama za 4,6% ili 40 osoba, Osijeku za 4,8% ili 248 osoba i Valpovu za 8,1% ili 61 osobu.

Od 35 općina, najizraženije smanjenje prosječnog broja nezaposlenih osoba zabilježeno je u općinama Levanjska Varoš (za 22,2% ili 24 osobe), Podravska Moslavina (za 22,2% ili 16 osoba), Donja Motičina (za 21,1% ili 23 osobe), Marijanci (za 19,5% ili 22 osobe), Magadenovac (za 18,6% ili 21 osobu), Podgorač (za 18,5% ili 46 osoba) i Popovac (za 18,4% ili 35 osoba). Rast prosječne nezaposlenosti zabilježen je samo u općini Bizovac, za 3,7% ili 10 osoba.

S obzirom na spol, najveći udio žena u ukupnom broju nezaposlenih po gradovima i općinama u 2021. godini imale su općine Punitovci (69,5%), Feričanci (67,9%), Ernestinovo (64,2%), Jagodnjak (63,6%), Strizivojna (63,1% nezaposlenih žena), dok gradovi Belišće (64,4%) i Našice (64,3%). Nezaposleni muškarci dominirali su samo u Magadenovcu, 52,0% nezaposlenih muškaraca.

Najveći udio nestručnih osoba, osoba bez škole, nezavršene i završene osnovne škole, imale su općine Jagodnjak (57,2%), Darda (57,2%), Draž (53,1%), Popovac (51,6%) i Podgorač (50,2%), dok gradovi Beli Manastir (39,1%) i Belišće (37,6% nezaposlenih osoba). Stručne osobe dominiraju u Petrijevcima (79,7%), Čepinu (77,5%), Feričancima (76,1%), Ernestinovu (74,3%) i Gorjanima (73,3%), dok u gradovima u Đakovu (82,3%) i Osijeku (81,9%).

Prema podacima Hrvatskog zavoda za mirovinsko osiguranje (Središnja služba Zagreb, Odjel plana i analize, mjesečni podaci), prosječan broj korisnika mirovinskog osiguranja (zaposlenih) u 2021. godini u odnosu na prosjek 2020. godine smanjen je u 4 općine i gradu Donjem Miholjcu za 0,4% ili 10 osoba. Prosječna zaposlenost se povećala u Belom Manastiru (za 3,6% ili 91 osobu), Belišću (za 4,4% ili 110 osoba), Đakovu (za 1,3% ili 106 osoba), Našicama (za 1,2% ili 57 osoba), Osijeku (za 1,3% ili 652 osobe) i Valpovu (za 2,6% ili 60 osoba). Najveće apsolutno povećanje broja zaposlenih zabilježeno je u općinama Čepin (za 154 osobe), Darda (za 119 osoba), Erdut (za 43 osobe), Đurđenovac (za 38 osoba), Semeljci (za 35 osoba), dok smanjenje u općini Bizovac (za 53 osobe).

Prema spolu, zaposleni muškarci dominiraju u većini općina i gradova Osječko-baranjske županije, osim u općinama Ernestinovo (63,5%), Donja Motičina (57,5%), Čeminac (54,0%), Draž (53,8%), Popovac (53,1%), Gorjani (52,9%), Šodolovci (52,8%), Trnava (51,4%) te gradu Valpovu (54,7% žena).

Napominjemo da se ovdje radi o podacima prema mjestu rada, te se zbog dnevnih migracija ne mogu uspoređivati s brojem nezaposlenih koji se vode prema mjestu stanovanja.

Osječko-baranjska županija - Nezaposlenost i zapošljavanje 2021.

Tablica 25.	Prosječna nezaposlenost prema općini/gradu stanovanja od 2017. do 2021. godine						
Grad/Općina	2017.	2018.	2019.	2020.	2021.	Indeks 2021/2017.	Indeks 2021/2020.
Antunovac	247	194	168	184	183	74,1	99,5
Beli Manastir	1.160	963	852	854	783	67,5	91,7
Belišće	1.030	860	756	857	787	76,4	91,8
Bilje	380	285	226	262	239	62,9	91,2
Bizovac	368	303	256	272	282	76,6	103,7
Čeminac	262	213	185	201	173	66,0	86,1
Čepin	622	503	473	519	488	78,5	94,0
Darda	830	677	588	623	551	66,4	88,4
Donja Motičina	180	140	110	109	86	47,8	78,9
Donji Miholjac	592	453	350	403	352	59,5	87,3
Draž	323	263	219	227	192	59,4	84,6
Drenje	224	206	157	176	157	70,1	89,2
Đakovo	1.820	1.560	1.294	1.412	1.314	72,2	93,1
Đurđenovac	736	562	401	376	340	46,2	90,4
Erdut	591	493	391	423	375	63,5	88,7
Ernestinovo	151	129	89	117	109	72,2	93,2
Feričanci	210	158	106	113	109	51,9	96,5
Gorjani	134	88	69	95	86	64,2	90,5
Jagodnjak	361	314	273	284	269	74,5	94,7
Kneževi Vinogradi	524	408	355	345	292	55,7	84,6
Koška	384	265	198	215	203	52,9	94,4
Levanjska Varoš	126	93	89	108	84	66,7	77,8
Magadenovac	166	125	112	113	92	55,4	81,4
Marijanci	162	122	105	113	91	56,2	80,5
Podravska Moslavina	101	79	60	72	56	55,4	77,8
Našice	1.504	1.108	847	878	838	55,7	95,4
Osijek	6.388	5.481	4.769	5.120	4.872	76,3	95,2
Petlovac	304	239	234	257	236	77,6	91,8
Petrijevci	171	125	112	144	133	77,8	92,4
Podgorač	429	305	267	249	203	47,3	81,5
Popovac	278	220	179	190	155	55,8	81,6
Punitovci	167	141	115	114	105	62,9	92,1
Satnica Đakovačka	192	158	146	159	139	72,4	87,4
Semeljci	388	304	275	283	263	67,8	92,9
Strizivojna	132	117	103	113	111	84,1	98,2
Šodolovci	174	142	129	118	99	56,9	83,9
Trnava	155	124	97	99	97	62,6	98,0
Valpovo	930	760	656	751	690	74,2	91,9
Viljevo	195	134	111	124	122	62,6	98,4
Viškovci	150	124	107	120	118	78,7	98,3
Vladislavci	145	115	100	104	102	70,3	98,1
Vuka	67	60	64	73	67	100,0	91,8

Osječko-baranjska županija - Nezaposlenost i zapošljavanje 2021.

Tablica 26.	Prosječni broj korisnika mirovinskog osiguranja (zaposlenih) prema mjestu rada u 2020. i 2021. godini						
Grad/Općina	2020.			2021.			Indeks 21/20.
	Ukupno	Muškarci	Žene	Ukupno	Muškarci	Žene	
Antunovac	442	243	199	447	249	198	101,1
Beli Manastir	2.561	1.255	1.306	2.652	1.341	1.311	103,6
Belišće	2.479	1.688	791	2.589	1.772	817	104,4
Bilje	790	417	373	808	418	390	102,3
Bizovac	660	336	324	607	315	292	92,0
Čeminac	234	110	124	239	110	129	102,1
Čepin	1.429	807	622	1.583	933	650	110,8
Darda	2.854	1.911	943	2.973	1.954	1.019	104,2
Donja Motičina	96	54	42	120	51	69	125,0
Donji Mihaljac	2.788	1.608	1.180	2.778	1.587	1.191	99,6
Draž	268	126	142	260	120	140	97,0
Drenje	352	186	166	379	196	183	107,7
Đakovo	7.869	4.162	3.707	7.975	4.190	3.785	101,3
Đurđenovac	1.240	664	576	1.278	679	599	103,1
Erdut	717	436	281	760	451	309	106,0
Ernestinovo	323	119	204	315	115	200	97,5
Feričanci	344	201	143	348	198	150	101,2
Gorjani	348	168	180	359	169	190	103,2
Jagodnjak	265	168	97	270	182	88	101,9
Kneževi Vinogradi	683	355	328	707	354	353	103,5
Koška	465	272	193	480	275	205	103,2
Levanjska Varoš	97	57	40	120	60	60	123,7
Magadenovac	308	156	152	305	150	155	99,0
Marijanci	213	125	88	231	137	94	108,5
Podravska Moslavina	104	57	47	110	58	52	105,8
Našice	4.833	2.718	2.115	4.890	2.745	2.145	101,2
Osijek	48.994	25.296	23.698	49.646	25.647	23.999	101,3
Petlovac	139	83	56	146	90	56	105,0
Petrijevci	564	339	225	592	342	250	105,0
Podgorač	319	177	142	348	180	168	109,1
Popovac	139	64	75	143	67	76	102,9
Punitovci	181	109	72	200	117	83	110,5
Satnica Đakovačka	328	196	132	330	196	134	100,6
Semeljci	701	420	281	736	429	307	105,0
Strizivojna	663	354	309	686	369	317	103,5
Šodolovci	55	30	25	72	34	38	130,9
Trnava	173	83	90	181	88	93	104,6
Valpovo	2.335	1.065	1.270	2.395	1.084	1.311	102,6
Viljevo	171	92	79	180	95	85	105,3
Viškovci	468	267	201	501	281	220	107,1
Vladislavci	261	144	117	276	147	129	105,7
Vuka	168	92	76	180	93	87	107,1

Izvor: Hrvatski zavod za mirovinsko osiguranje, Središnja služba Zagreb, Odjel plana i analize (mjesečni statistički podaci)

Osječko-baranjska županija - Nezaposlenost i zapošljavanje 2021.

Tablica 27.	Prosječni broj nezaposlenih osoba po općinama/gradovima i razini obrazovanja u 2021. godini								
Grad/Općina	Ukupno	Muškarci	Žene	Bez škole i nezavršena osnovna škola	Osnovna škola	SŠ za zanimanja do 3 god. i škola za KV i VKV radnike	SŠ za zanimanja u trajanju od 4 i više godina, gimnazija	Prvi stupanj fakulteta, stručni studij i viša škola	Fakulteti, akademije, magisterij, doktorat
Antunovac	183	73	110	3	50	64	52	6	8
Beli Manastir	783	331	452	108	198	181	244	19	33
Belišće	787	280	507	78	218	203	243	16	29
Bilje	239	106	133	24	47	72	67	10	19
Bizovac	282	113	169	14	66	106	77	10	9
Čeminac	173	70	103	14	46	52	52	5	4
Čepin	488	202	286	24	86	153	160	22	43
Darda	551	235	316	175	140	101	109	8	18
Donja Motičina	86	34	52	2	24	27	25	2	6
Donji Miholjac	352	154	198	8	80	112	116	17	19
Draž	192	81	111	37	65	39	47	2	2
Drenje	157	70	87	9	43	55	42	6	2
Đakovo	1.314	539	775	28	205	388	493	74	126
Đurđenovac	340	128	212	19	77	147	71	17	9
Erdut	375	159	216	31	112	95	116	8	13
Ernestinovo	109	39	70	4	24	34	37	4	6
Feričanci	109	35	74	5	21	42	28	4	9
Gorjani	86	38	48	2	21	40	21	1	1
Jagodnjak	269	98	171	72	82	61	50	2	2
Kneževi Vinogradi	292	121	171	46	93	82	61	6	4
Koška	203	79	124	18	42	73	57	5	8
Levanjska Varoš	84	35	49	10	31	24	17	1	1
Magadenovac	92	57	35	7	34	30	18	2	1
Marijanci	91	41	50	6	27	29	21	4	4
Podravska Moslavina	56	22	34	1	20	21	10	2	2
Našice	838	299	539	71	144	270	254	43	56
Osijek	4.872	2.068	2.804	175	705	1.265	1.747	324	656
Petlovac	236	89	147	43	69	54	60	4	6
Petrijevci	133	61	72	5	22	45	42	7	12
Podgorač	203	79	124	35	67	61	30	2	8
Popovac	155	67	88	35	45	35	33	3	4
Punitovci	105	32	73	4	26	39	31	2	3
Satnica Đakovačka	139	55	84	11	41	43	33	4	7
Semeljci	263	105	158	28	75	89	63	3	5
Strizivojna	111	41	70	6	32	31	34	4	4
Šodolovci	99	38	61	9	26	33	25	4	2
Trnava	97	41	56	2	42	29	18	4	2
Valpovo	690	295	395	31	146	215	238	25	35
Viljevo	122	56	66	20	34	40	20	5	3
Viškovci	118	45	73	3	41	36	31	2	5
Vladislavci	102	38	64	12	32	31	19	2	6
Vuka	67	25	42	7	22	16	21		1

Neujednačenost kretanja nezaposlenosti u proteklom desetogodišnjem razdoblju bilježimo i u ispostavama Područne službe Osijek:

Tablica 28.	Prosječni broj nezaposlenih osoba po ispostavama u razdoblju od 2012. do 2021. godine							
Godina	Ukupno	Žene	Beli Manastir	Donji Miholjac	Đakovo	Našice	Osijek	Valpovo
2012.	34.438	18.746	6.073	2.003	5.426	5.036	12.383	3.517
2013.	36.627	19.780	6.301	2.117	5.725	5.187	13.348	3.949
2014.	36.632	20.048	6.384	2.146	5.517	5.265	13.327	3.993
2015.	32.467	18.305	5.815	1.899	4.634	4.849	11.744	3.526
2016.	28.062	16.195	5.149	1.597	4.028	4.279	9.941	3.068
2017.	23.453	14.064	4.422	1.216	3.490	3.443	8.383	2.499
2018.	19.113	11.408	3.324	910	2.905	2.535	7.391	2.048
2019.	16.193	9.581	2.885	737	2.452	1.930	6.409	1.780
2020.	17.369	10.232	2.980	826	2.679	1.939	6.921	2.024
2021.	16.043	9.469	2.651	713	2.474	1.778	6.534	1.893
Indeks 21/12.	46,6	50,5	43,7	35,6	45,6	35,3	52,8	53,8

✖ Beli Manastir: U proteklih deset godina nezaposlenost se smanjila za 56,3%. Tijekom 2021. godine registrirana je prosječno mjesečno 2.651 nezaposlena osoba, što je za 11,0% ili 329 osoba manje u odnosu na prosjek 2020. godine. Nezaposlenost se tijekom godine smanjivala po prosječnoj mjesečnoj stopi od 1,1% ili za 34 osobe. Najveća nezaposlenost zabilježena je u siječnju (3.069 osoba), a najmanja u srpnju (2.430 osoba). U prosincu 2021. godine evidentirane su 2.604 nezaposlene osobe, što je za 13,4% ili 402 osobe manje u odnosu na prosinac 2020. godine.

✖ Donji Miholjac: U proteklih deset godina nezaposlenost se smanjila za 64,4%. Tijekom 2021. godine registrirano je prosječno mjesečno 713 nezaposlenih osoba, što je za 13,7% ili 113 osoba manje u odnosu na prosjek 2020. godine. Nezaposlenost se tijekom godine smanjivala po prosječnoj mjesečnoj stopi od 2,4% ili za 19 osoba. Najveća nezaposlenost zabilježena je u siječnju (861 osoba), a najmanja u rujnu (625 osoba). U prosincu 2021. godine evidentirane su 654 nezaposlene osobe, što je za 25,9% ili 228 osoba manje u odnosu na prosinac 2020. godine.

✖ Đakovo: U proteklih deset godina nezaposlenost se smanjila za 54,4%. Tijekom 2021. godine registrirane su prosječno mjesečno 2.474 nezaposlene osobe, što je za 7,7% ili 205 osoba manje u odnosu na prosjek 2020. godine. Nezaposlenost se tijekom godine smanjivala po prosječnoj mjesečnoj stopi od 1,5% ili za 40 osoba. Najveća nezaposlenost zabilježena je u siječnju (2.904 osobe), a najmanja u lipnju (2.247 osoba). U prosincu 2021. godine evidentirano je 2.358 nezaposlenih osoba, što je za 16,8% ili 476 osoba manje u odnosu na prosinac 2020. godine.

✖ Našice: U proteklih deset godina nezaposlenost se smanjila za 64,7%. Tijekom 2021. godine registrirano je prosječno mjesečno 1.778 nezaposlenih osoba, što je za 8,3% ili 161 osobu manje u odnosu na prosjek 2020. godine. Nezaposlenost se tijekom godine smanjivala po prosječnoj mjesečnoj stopi od 0,6% ili za 13 osoba. Najveća nezaposlenost zabilježena je u siječnju (2.017 osoba), a najmanja u lipnju (1.635 osoba). U prosincu 2021. godine evidentirana je 1.801 nezaposlena osoba, što je za 8,1% ili 159 osoba manje u odnosu na prosinac 2020. godine.

✖ Osijek: U proteklih deset godina nezaposlenost se smanjila za 47,2%. Tijekom 2021. godine registrirane su prosječno mjesečno 6.534 nezaposlene osobe, što je za 5,6% ili 387 osoba manje u odnosu na prosjek 2020. godine. Nezaposlenost se tijekom godine smanjivala po prosječnoj mjesečnoj stopi od 1,4% ili za 93 osobe. Najveća nezaposlenost zabilježena je u veljači (7.407 osoba), a najmanja u rujnu (5.959 osoba). U prosincu 2021. godine evidentirana je 5.991 nezaposlena osoba, što je za 15,7% ili 1.113 osoba manje u odnosu na prosinac 2020. godine.

✖ Valpovo: U proteklih deset godina nezaposlenost se smanjila za 46,2%. Tijekom 2021. godine registrirane su prosječno mjesečno 1.893 nezaposlene osobe, što je za 6,5% ili 131 osobu manje u odnosu na prosjek 2020. godine. Nezaposlenost se tijekom godine smanjivala po prosječnoj mjesečnoj stopi od 1,0% ili za 23 osobe. Najveća nezaposlenost zabilježena je u siječnju (2.224 osobe), a najmanja u srpnju (1.669 osoba). U

Osječko-baranjska županija - Nezaposlenost i zapošljavanje 2021.

prosincu 2021. godine evidentirano je 1.877 nezaposlenih osoba, što je za 12,7% ili 274 osobe manje u odnosu na prosinac 2020. godine.

Tablica 29.		Prosječni broj nezaposlenih osoba prema razini obrazovanja i ispostavama u 2021. godini						
Razina obrazovanja		Ukupno	Beli Manastir	Donji Miholjac	Đakovo	Našice	Osijek	Valpovo
UKUPNO	A	1.242	529	43	103	150	289	128
	B	3.421	737	196	557	374	1.105	452
	C	4.563	605	231	774	620	1.763	570
	D	4.933	657	184	784	465	2.242	601
	E	691	49	31	101	73	380	57
	F	1.193	74	28	155	96	755	85
	Ukupno	16.043	2.651	713	2.474	1.778	6.534	1.893
	Indeks 21/20.	92,4	89,0	86,3	92,3	91,7	94,4	93,5
ŽENE	A	696	303	20	54	87	168	64
	B	2.002	425	99	336	245	629	268
	C	2.476	321	106	414	384	919	332
	D	3.060	436	114	496	286	1.348	380
	E	457	35	23	73	56	230	40
	F	778	40	21	101	68	490	58
	Ukupno	9.469	1.560	383	1.474	1.126	3.784	1.142
	Indeks 21/20.	92,5	89,9	83,8	91,7	91,4	94,1	97,0
MUŠKARCI	A	546	226	23	49	63	121	64
	B	1.419	312	97	221	129	476	184
	C	2.087	284	125	360	236	844	238
	D	1.873	221	70	288	179	894	221
	E	234	14	8	28	17	150	17
	F	415	34	7	54	28	265	27
	Ukupno	6.574	1.091	330	1.000	652	2.750	751
	Indeks 21/20.	92,1	87,7	89,4	93,4	92,2	94,9	88,7

Prostorne razlike ne postoje samo u opsegu već i u strukturi nezaposlenih osoba. Prema prosjeku nezaposlenih tijekom 2021. godine, najlošiju strukturu imale su nezaposlene osobe s područja Belog Manastira i Našice. U Belom Manastiru dominira udio nezaposlenih starijih od 45 godina (47,9%), bez i sa završenom osnovnom školom (47,8%) i dugotrajno nezaposlenih (58,6%), a u Našicama dominira udio nezaposlenih žena (63,3%).

Tablica 30.		Struktura prosječne nezaposlenosti i stope zapošljavanja u 2021. godini po ispostavama				
Ispostava	Ukupno	Udio žena	Dob stariji od 45 godina	Bez i sa završenom osnovnom školom	Trajanje duže od 1 godine	Stope zapošljav. 2021.
Beli Manastir	2.651	58,8	47,9	47,8	58,6	37,4
Donji Miholjac	713	53,7	46,6	33,5	50,4	43,0
Đakovo	2.474	59,6	41,5	26,7	48,9	39,6
Našice	1.778	63,3	39,4	29,5	51,8	39,7
Osijek	6.534	57,9	42,9	21,3	52,8	43,4
Valpovo	1.893	60,3	42,7	30,6	53,4	41,2
Ukupno	16.043	59,0	43,3	29,1	53,0	41,2

Na području naše zemlje nisu sve regije podjednako pogođene nezaposlenošću. Potkraj 2021. godine najveći apsolutni broj evidentiranih nezaposlenih osoba imale su Splitsko-dalmatinska županija (24.483 osobe ili 19,5% ukupne nezaposlenosti Republike Hrvatske), Osječko-baranjska županija (15.285 osoba ili 12,2%) i Grad Zagreb (14.530 osoba ili 11,6%). U odnosu na kraj 2020. godine, smanjenje nezaposlenosti zabilježeno je u svim županijama, a najizraženije u Istarskoj (za 44,7% ili 2.963 osobe), Karlovačkoj (za 30,7% ili 1.156 osoba) i Zagrebačkoj županiji (za 30,4% ili 2.187 osoba).

Osječko-baranjska županija - Nezaposlenost i zapošljavanje 2021.

Tablica 31.		Nezaposlene osobe po županijama 31. prosinca 2021. godine					
Županija		Nezaposlenost				Indeks	
		Ukupno	%	Žene	Udio žena	12.21/12.20.	Ø21/Ø20.
I.	Zagrebačka	5.014	4,0	2.637	52,6	69,6	94,5
II.	Krapinsko-zagorska	2.064	1,6	1.173	56,8	71,5	89,4
III.	Sisačko-moslavačka	6.940	5,5	3.930	56,6	75,9	84,8
IV.	Karlovačka	2.609	2,1	1.592	61,0	69,3	81,1
V.	Varaždinska	2.023	1,6	1.056	52,2	70,2	83,5
VI.	Koprivničko-križevačka	1.690	1,3	867	51,3	72,8	89,4
VII.	Bjelovarsko-bilogorska	3.425	2,7	1.801	52,6	72,8	81,9
VIII.	Primorsko-goranska	7.462	5,9	4.171	55,9	77,0	97,7
IX.	Ličko-senjska	1.647	1,3	893	54,2	79,7	84,4
X.	Virovitičko-podravska	3.775	3,0	2.145	56,8	80,2	88,0
XI.	Požeško-slavonska	2.460	2,0	1.589	64,6	87,5	84,6
XII.	Brodsko-posavska	6.113	4,9	3.889	63,6	86,6	97,5
XIII.	Zadarska	3.782	3,0	2.117	56,0	73,4	81,1
XIV.	Osječko-baranjska	15.285	12,2	9.267	60,6	85,2	92,4
XV.	Šibensko-kninska	4.453	3,5	2.356	52,9	84,4	88,6
XVI.	Vukovarsko-srijemska	6.728	5,4	4.353	64,7	90,3	87,4
XVII.	Splitsko-dalmatinska	24.483	19,5	13.411	54,8	85,0	97,8
XVIII.	Istarska	3.673	2,9	1.920	52,3	55,3	77,7
XIX.	Dubrovačko-neretvanska	5.719	4,5	3.153	55,1	85,5	84,2
XX.	Međimurska	1.840	1,5	1.026	55,8	77,6	88,3
	Grad Zagreb	14.530	11,6	7.317	50,4	71,6	94,0
Republika Hrvatska		125.715	100,0	70.663	56,2	78,6	90,7

Regionalne razlike ne postoje samo u opsegu već i u strukturi nezaposlenih osoba. Da bismo što bolje uočili te razlike, izdvojili smo županije s najvećim brojem evidentiranih nezaposlenih osoba, kao i udjele nezaposlenih prema najnižem i najvišem završenom obrazovanju.

Tablica 32.		Struktura (%) nezaposlenih osoba prema razini obrazovanja i županijama 31. prosinca 2021. godine					
Županija	Ukupno	Bez škole i nezavrš. osnovna škola	Osnovna škola	SŠ za zanimanja do 3 god. i škola za KV i VKV radnike	SŠ za zanimanja u trajanju od 4 i više godina, gimnazija	Prvi stupanj fakulteta, stručni studij i viša škola	Fakulteti, akademije, magisterij, doktorat
Splitsko-dalmatinska	24.483	0,6	14,2	34,7	33,1	8,1	9,4
Osječko-baranjska	15.285	7,6	22,5	28,5	30,5	3,9	7,0
Grad Zagreb	14.530	3,5	12,8	21,4	31,4	11,0	19,9
Primorsko-goranska	7.462	4,4	14,0	27,7	32,3	8,5	13,1
Sisačko-moslavačka	6.940	10,6	27,5	29,8	25,0	3,8	3,2
Vukovarsko-srijemska	6.728	1,8	24,0	35,6	29,0	4,5	5,2
Republika Hrvatska	125.715	5,0	18,8	30,8	29,5	6,9	9,0

Udio nezaposlenih bez završene i sa završenom osnovnom školom u Republici Hrvatskoj je 23,8% nezaposlenih, a udio nezaposlenih s prvim stupnjem fakulteta i fakultetom 15,9%. U Gradu Zagrebu, Splitsko-dalmatinskoj i Primorsko-goranskoj županiji su najveća odstupanja u odnosu na republičku strukturu nezaposlenih. Udio nezaposlenih s najnižim obrazovanjem je ispod republičkog, dok udio nezaposlenih s najvišim obrazovanjem iznad republičkog.

Prava tijekom nezaposlenost

Prava nezaposlenih osoba, prema odredbama Zakona o tržištu rada (Narodne novine, br. 118/18, 32/20, 18/22) (dalje: Zakona), sastoje se od prava na: novčanu naknadu, mirovinsko osiguranje, novčanu pomoć, naknadu troškova tijekom obrazovanja, jednokratnu isplatu novčane naknade, naknadu putnih i selidbenih troškova.

Novčana naknada

Pravo na novčanu naknadu nezaposlena osoba stječe pod uvjetom da u trenutku prestanka radnog odnosa ima 9 mjeseci rada u posljednja 24 mjeseca. Da bi nezaposlena osoba ostvarila pravo na novčanu naknadu, mora se u roku od 30 dana od prestanka radnoga odnosa, prestanka bolovanja, odnosno porodijskog dopusta prijaviti ovlaštenoj službi za zapošljavanje te podnijeti zahtjev za ostvarivanje naknade. Pravo na novčanu naknadu ne može ostvariti osoba kojoj je radni odnos prestao njezinom krivnjom ili sporazumom. Dužina prava na novčanu naknadu ovisna je o ukupnom vremenu provedenome na radu, kako je to utvrđeno Zakonom.

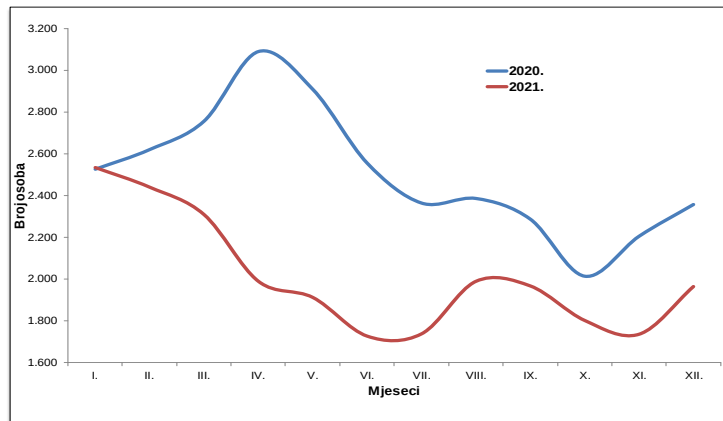
Nezaposlenoj osobi koja ima pravo na novčanu naknadu može se, na njezin zahtjev, isplatiti naknada u jednokratnom iznosu. Isplata novčane naknade u jednokratnom iznosu može se odobriti za otvaranje obrta odnosno samostalne djelatnosti, a i za zapošljavanje u trgovačkom društvu. Osnovica za utvrđivanje visine novčane naknade čini prosjek obračunate plaće ostvaren u tromjesečnom razdoblju koje je prethodilo prestanku radnog odnosa. Novčana naknada za prvih 90 dana korištenja iznosi 60% a za preostalo vrijeme korištenja 30% od osnovice.

U Hrvatskom zavodu za zapošljavanje, Područnoj službi Osijek tijekom godine novčanu naknadu koristilo je prosječno mjesečno 2.010 nezaposlenih osoba, što je za 19,8% ili 496 korisnika manje od prosjeka 2020. godine. Od prosječna broja nezaposlenih, novčanu naknadu koristilo je 12,5% nezaposlenih osoba.

Smanjenje prosječna broja korisnika novčane naknade zabilježeno je u svim ispostavama, Belom Manastiru za 14,3% ili 41 korisnika, Donjem Miholjcu za 28,2% ili 42 korisnika, Đakovu za 22,3% ili 86 korisnika, Našicama za 19,9% ili 53 korisnika, Osijeku za 18,9% ili 210 korisnika i Valpovu za 20,9% ili 64 korisnika.

Tablica 33.		Prosječni broj korisnika novčane naknade prema razini obrazovanja i ispostavama u 2021. godini						
Razina obrazovanja		Ukupno	Beli Manastir	Donji Miholjac	Đakovo	Našice	Osijek	Valpovo
UKUPNO	A	50	15	4	3	3	20	5
	B	331	62	21	53	32	112	51
	C	624	65	38	109	85	253	74
	D	732	89	35	103	69	343	93
	E	87	6	4	11	9	49	8
	F	186	9	5	21	16	124	11
	Ukupno	2.010	246	107	300	214	901	242
	Indeks 21/20.	80,2	85,7	71,8	77,7	80,1	81,1	79,1
Ž	Ukupno	1.197	162	59	189	122	531	134
	Indeks 21/20.	81,6	95,3	70,2	76,2	76,3	82,1	84,8
M	Ukupno	813	84	48	111	92	370	108
	Indeks 21/20.	78,2	71,8	73,8	80,4	86,0	79,7	73,0

Grafikon 10.
Korisnici novčane naknade
u 2020. i 2021. godini

Prestanak vođenja evidencije o nezaposlenim osobama

Zakonom o tržištu rada propisano je kada se nezaposlena osoba prestaje voditi u evidenciji nezaposlenih. U 2021. godini doneseno je 1.356 prvostupanjskih rješenja o brisanju osoba iz evidencije nezaposlenih.

Novčana pomoć i naknada troškova tijekom obrazovanja

Pravo na novčanu pomoć u visini najnižeg iznosa novčane naknade iz članka 53. stavka 2. Zakona, razmjerno broju dana prisutnosti na obrazovanju i osposobljavanja ima nezaposlena osoba koju je Zavod uputio na obrazovanje i osposobljavanje koje organizira, odnosno troškove snosi Zavod. Nezaposlena osoba koju je Zavod uputio na obrazovanje i osposobljavanje ima pravo na naknadu troškova prijevoza u visini stvarnih troškova prijevoza sredstvima javnog prijevoza, za dane provedene na obrazovanju i osposobljavanju. U 2021. godini donesena su 284 rješenja o novčanoj pomoći za vrijeme obrazovanja, te 74 rješenja o novčanoj pomoći za vrijeme osposobljavanja na radnom mjestu.

Jednokratna novčana pomoć i naknada putnih i selidbenih troškova

Nezaposlena osoba kojoj Zavod nije u mogućnosti osigurati zaposlenje u mjestu prebivališta, a koja sama ili posredovanjem Zavoda nađe zaposlenje u drugom mjestu, ima pravo na jednokratnu novčanu pomoć, te na naknadu putnih i selidbenih troškova za sebe, bračnog druga i djecu, od mjesta prebivališta do mjesta zaposlenja. Uvjeti za korištenje ovoga prava utvrđeni su Pravilnikom o jednokratnoj novčanoj pomoći i naknadi putnih i selidbenih troškova. U 2021. godini novčanu naknadu u jednokratnom iznosu za otvaranje obrta ili trgovačkog društva koristilo je 240 osoba, a putne troškove za zapošljavanje izvan mjesta prebivališta koristila je 821 osoba. Nije bilo korisnika jednokratne novčane pomoći za nezaposlene osobe koje su same ili posredstvom Zavoda našle zaposlenje u drugom mjestu

Profesionalno usmjeravanje i obrazovanje

Prema standardima kvalitete usluga profesionalnog usmjeravanja i obrazovanja, u Hrvatskom zavodu za zapošljavanje Područnoj službi Osijek, Odsjek za profesionalno usmjeravanje i obrazovanje te Centar za informiranje i savjetovanje o karijeri – CISOK Osijek provode niz stručnih postupaka kojima je cilj utjecati na razinu zapošljivosti nezaposlenih osoba i tražitelja zaposlenja, ali i preventivno djelovati na usklađivanje ponude i potražnje na tržištu rada davanjem stručne pomoći učenicima završnih razreda osnovne i srednje škole pri odabiru škole, odnosno zanimanja.

CISOK Osijek je mjesto pružanja usluga cjeloživotnog profesionalnog usmjeravanja namijenjeno građanima s ciljem pomoći pri odabiru obrazovanja, zapošljavanja i razvoja kompetencija za upravljanje karijerom kroz:

- ☐ dostupnost i unapređenje kvalitete cjeloživotnog profesionalnog usmjeravanja
- ☐ promicanje cjeloživotnog učenja i trajnog zapošljavanja
- ☐ pružanje informacija o svim vidovima edukacije

Profesionalno informiranje i savjetovanje

Profesionalno informiranje i savjetovanje su aktivnosti usmjerene na različite korisnike: nezaposlene osobe - vezano za doškolovanje i razvoj profesionalne karijere, učenike VIII. razreda osnovne škole koji se nalaze pred izborom prvog zanimanja i maturante kojima su nužne informacije i savjeti o mogućnostima studiranja i zapošljavanja. Posebna pozornost posvećena je posebnim kategorijama učenika koji se školuju prema primjerenom obliku obrazovanja ili su od strane liječnika školske medicine prepoznati kao učenici s težim zdravstvenim teškoćama koje su utjecale na školski uspjeh, te zbog istih učenici ostvaruju prednosti upisa u srednje škole. Posebna pozornost posvećena je posebnim kategorijama nezaposlenih, osobama sa invaliditetom, starijoj populaciji bez osnovne škole, socijalno isključenima.

Korisnici	Profesionalno informiranje i savjetovanja	Broj korisnika
Učenici osnovnih škola	Grupno informiranje i psihologijsko testiranje učenika koji se školuju prema primjerenom obliku obrazovanja	292
	Izdana Mišljenja za upis u srednju školu učenicima koji se školuju prema primjerenom obliku obrazovanja i/ili su učenici sa zdravstvenim teškoćama	353
	Individualno informiranje i savjetovanje	372
Učenici srednjih škola	Besplatni liječnički pregledi za učenike koji su upisali prvi razred za deficitarna zanimanja	114
	Individualno informiranje i savjetovanje	9
	Grupno informiranje	78
Nezaposleni i tražitelji zaposlenja	Individualno informiranje i savjetovanje	23

Radionice za nezaposlene osobe

Radionice: Kako tražiti posao, Kako se predstaviti poslodavcu, Radionica samoprocjene i Radionica o osposobljavanju, usmjerene su na pružanje pomoći nezaposlenim osobama s ciljem povećanja njihove zapošljivosti, kroz aktivno traženje posla, pripremu za razgovor s poslodavcem i pomoć u procjeni osobnih radnih potencijala, te definiranju ostvarivog profesionalnog cilja.

Posebna pozornost posvećena je radu sa osobama s invaliditetom, za koje se također održavaju prilagođene spomenute radionice i bivšim ovisnicima kojima pruža usluge profesionalnog usmjeravanja: informiranje o mogućnostima osposobljavanja, prekvalifikacije i radionice o aktivnom traženju posla. Slijedom navedenog, u sklopu programa *Oснаži se 2019* Udruga za borbu protiv ovisnosti Ne-ovisnost održane su dvije radionice putem videopoziva pod nazivom Prezentacija mogućnosti samozapošljavanja, zapošljavanja, prekvalifikacija i svih ostalih mogućnosti koje nudi Hrvatski zavod za zapošljavanje za 30 korisnika terapijske zajednice u Vrbici.

Profesionalna selekcija

Profesionalna selekcija provodi se na temelju zahtjeva poslodavaca za potrebe novog zapošljavanja ili u svrhu osposobljavanja ili doškolovanja nezaposlenih osoba. Profesionalna selekcija obuhvaća stručni odabir kandidata za određeno radno mjesto ili obrazovanje u kojem se odabiru kandidati koji najbolje udovoljavaju postavljenim zahtjevima. Uključuje ispitivanje sposobnosti, osobina ličnosti, interesa, motivacije, i prema potrebi, specifičnih znanja i zdravstvenog stanja i njihovo uspoređivanje sa zahtjevima radnog mjesta.

Naziv	Broj selekcija	Broj osoba
Profesionalne selekcije za poslodavce	23	283
Profesionalne selekcije za obrazovanje	19	294

Aktivna politika zapošljavanja

Mjere aktivne politike zapošljavanja iz nadležnosti Hrvatskog zavoda za zapošljavanje u 2021. godini

Provedbene mjere iz nadležnosti Hrvatskoga zavoda za zapošljavanje (potpore za zapošljavanje, potpore za usavršavanje, financiranje obrazovanja nezaposlenih osoba, zapošljavanje u javnim radovima i ostale mjere iz nadležnosti HZZ-a) temelje se na člancima 34. – 36. Zakona o tržištu rada (NN 118/18, 32/20).

- ❑ Člankom 34. propisuje se način donošenja i sadržaj aktivne politike zapošljavanja
- ❑ Člankom 35. definiraju se sadržaj i glavni ciljevi mjera za poticanje zapošljavanja
- ❑ Člankom 36. utvrđuju se uvjeti i načini korištenja sredstava za provođenje mjera iz nadležnosti Hrvatskoga zavoda za zapošljavanje

Provedba mjera aktivne politike zapošljavanja iz nadležnosti Hrvatskoga zavoda za zapošljavanje temelji se i na relevantnim europskim i hrvatskim strateškim dokumentima te preporukama Vijeća Europske unije. Važnost mjera aktivne politike zapošljavanja istaknuta je u Programu Vlade Republike Hrvatske za razdoblje 2020. – 2024. u okviru cilja 1.1. Očuvanje radnih mjesta i socijalna sigurnost, Nacionalnom programu reformi za 2020. godinu u okviru mjera za postizanje ciljeva Europa 2020, te Provedbenom programu Ministarstva rada, mirovinskoga sustava, obitelji i socijalne politike za razdoblje 2021. do 2024. godine. Mjere aktivne politike zapošljavanja slijede načela Europskog stupa socijalnih prava u kategoriji Jednake mogućnosti i pristup tržištu rada, a posebice načela „Obrazovanje, osposobljavanje i cjeloživotno učenje“ te „Aktivna potpora zapošljavanju“. Mjere su u skladu s Odlukom Vijeća o smjernicama za politike zapošljavanja država članica, a posebice Smjernicom broj 5 „Povećanje potražnje za radnom snagom“, broj 6 „Poboljšanje ponude radne snage i pristupa zapošljavanju vještinama i kompetencijama“ te broj 7 „Poboljšanje funkcioniranja tržišta rada i djelotvornosti socijalnog dijaloga“. Također, mjere aktivne politike zapošljavanja u skladu su s Preporukom Vijeća EU od 15. veljače 2016. godine o integriranju dugotrajno nezaposlenih osoba na tržište rada te Preporukom Vijeća EU od 30. listopada 2020. o lakšem prelasku u svijet rada – jačanje Garancije za mlade te o zamjeni Preporuke Vijeća od 22. travnja 2013. o uspostavi Garancije za mlade.

Prava vezana uz korisnike mjera iz nadležnosti Hrvatskoga zavoda za zapošljavanje vezana su uz Zakon o tržištu rada (NN 118/18, 32/20), Zakon o državnim potporama (NN 47/14, 69/17) te Zakon o socijalnoj skrbi (NN 152/14, 99/15, 52/16, 16/17, 130/17).

Potpore za zapošljavanje i usavršavanje usklađene su sa Zakonom o državnim potporama (NN 47/14, 69/17), Smjernicama politike državnih potpora za razdoblje 2016. – 2020. (NN 2/18), Uredbom o skupnim izuzećima (EK) br. 651/2014, koja je izmijenjena Uredbom Komisije (EU) br. 2017/1084. i Uredbom Komisije (EU) br. 2020/972., Uredbom o potporama male vrijednosti (EK) br. 1407/13, te imaju obilježja horizontalnih potpora, namijenjenih svim poduzetnicima, ali isključuju poduzetnike u teškoćama.

Potpore za zapošljavanje iz nadležnosti Hrvatskoga zavoda za zapošljavanje usklađene su s definicijama iz članaka 32. i 33. Odluke o objavljivanju općih pravila o skupnim izuzećima u području državnih potpora koja su sadržana u Uredbi Komisije (EK) br. 651/14, koja je izmijenjena Uredbom Komisije (EU) br. 2017/1084 i Uredbom Komisije (EU) br. 2020/972. Potpore za zapošljavanje mogu se dodijeliti u obliku subvencije za plaće za zapošljavanje radnika u nepovoljnom položaju na tržištu rada i zapošljavanje radnika s invaliditetom.

Potpore za usavršavanje iz nadležnosti Hrvatskoga zavoda za zapošljavanje usklađene su s definicijama iz članka 31. Odluke o objavljivanju općih pravila o skupnim izuzećima u području državnih potpora koja su sadržana u Uredbi Europske komisije (EK) br. 651/14, koja je izmijenjena Uredbom Komisije (EU) br. 2017/1084 i Uredbom Europske komisije (EU) br. 2020/972.

Potpore za usavršavanje dodjeljuju se za usavršavanje novozaposlenih radnika ili radnika kojima prijeti gubitak radnih mjesta zbog nedostatka stručnih znanja i vještina.

Potpora za samozapošljavanje usklađena je s Uredbom Komisije (EK) br. 1407/13 o potporama male vrijednosti. Potporom male vrijednosti smatra se svaka potpora pojedinom poduzetniku čiji ukupni iznos ne prelazi 200.000,00 eura u kunskoj protuvrijednosti, prema srednjem tečaju Hrvatske narodne banke na dan isplate, u razdoblju od tri fiskalne godine neovisno o razini davatelja koji dodjeljuje potporu male vrijednosti (ministarstva, gradovi, županije i drugi davatelji). Pri tome, ukupna potpora male vrijednosti koja se dodjeljuje bilo kojem pojedinom poduzetniku u sektoru cestovnog prometa ne smije premašivati 100.000,00 eura tijekom bilo kojeg razdoblja od tri fiskalne godine.

Pravo korisnika mjera obrazovanja i osposobljavanja na novčanu pomoć regulirano je člankom 64. Zakona o tržištu rada (NN 118/18, 32/20, 18/22).

Pravo korisnika uključenih u mjeru osposobljavanja za stjecanje odgovarajućeg radnog iskustva na novčanu pomoć regulirano je Odlukom Upravnog vijeća i isplaćuje se do isteka ugovornih obveza za svaku pojedinu osobu. Pravo korisnika stalnog sezonca na novčanu pomoć regulirano je člankom 43. Zakona o tržištu rada (NN 118/18, 32/20).

Pravo na trošak prijevoza korisnika mjera iz nadležnosti Zavoda regulirano je Odlukom Upravnog vijeća o visini troška prijevoza.

Mjere se razvrstavaju prema vrsti aktivnosti i intervenciji te financijskoj podršci, a prilagođene su EUROSTAT-ovoj klasifikaciji politika tržišta rada:

1. Potpore za zapošljavanje
 - 1.1. Potpore za zapošljavanje za stjecanje prvog radnog iskustva/pripravništvo
2. Potpore za usavršavanje
3. Potpore za samozapošljavanje
 - 3.1. Potpore za proširenje poslovanja
4. Obrazovanje i osposobljavanje
 - 4.1. Obrazovanje nezaposlenih osoba i ostalih tražitelja zaposlenja
 - 4.2. Osposobljavanje na radnom mjestu
 - 4.3. Osposobljavanje na radnom mjestu i u ustanovama za obrazovanje odraslih
 - 4.4. Obrazovanje za temeljne vještine osobnog i profesionalnog razvoja
5. Javni rad
6. Potpore za očuvanje radnih mjesta
 - 6.1. Potpore za očuvanje radnih mjesta u sektoru proizvodnje tekstila, odjeće, obuće, kože i drva
 - 6.2. Potpora za skraćivanje radnog vremena
7. Stalni sezonac

Osnovni pokazatelji provedbe mjera

Tablica 34.		Osobe uključene u programe aktivne politike zapošljavanja u 2021. godini			
Vrsta mjere (LMP klasifikacija)		Korisnici		Spol	
		Ukupno	Udio%	Muškarci	Žene
UKUPNO		2.878	100,0	1.489	1.389
2.	Obrazovanje	636	22,1	242	394
	Obrazovanje nezaposlenih	34	1,2	19	15
	Obrazovanje nezaposlenih i tražitelja zaposlenja (zaposlenih)	244	8,5	90	154
	Osposobljavanje na radnom mjestu	76	2,6	21	55
	Potpore za usavršavanje	282	9,8	112	170
4.	Potpore za zapošljavanje	837	29,1	432	405
	Potpore za zapošljavanje nezaposlenih	659	22,9	361	298
	Potpore za zap. za stjecanje prvog radnog iskustva/pripravništvo	178	6,2	71	107
6.	Javni radovi	579	20,1	302	277
7.	Potpore za samozapošljavanje	630	21,9	407	223
8.	Održavanje dohotka	196	6,8	106	90
	Potpore za očuvanje radnih mjesta	106	3,7	40	66
	Stalni sezonac	90	3,1	66	24
Osobe romske nacionalne manjine Nacionalni program za Rome		172	6,0	91	81
Osobe s invaliditetom		78	2,7	50	28
Hrvatski branitelji		172	6,0	166	6

Tijekom 2021. godine pri Hrvatskom zavodu za zapošljavanje Područnoj službi Osijek zaprimljeno je 2.437 zahtjeva. Temeljem pozitivno ocijenjenih zahtjeva i potpisanih Ugovora prema vrsti intervencije, mjerama je obuhvaćeno 2.878 osoba ili 9,1% uključenih u Republici Hrvatskoj. Po broju uključenih osoba u mjere aktivne politike, Hrvatski zavod za zapošljavanje Područna služba Osijek je na trećem mjestu.

Od ukupno 2.878 osoba obuhvaćenih mjerama, 1.612 osobe su se zaposlile ili su već bile zaposlene, 636 osobe su uključene u obrazovanje, te su se 630 osobe samozaposlile, odnosno otvorile obrt ili poduzeće.

Tablica 35.		Struktura osoba uključenih u programe aktivne politike zapošljavanja u 2021. godini						
		Ukupno		Vrsta mjere (LMP klasifikacija)				
		Broj	Udio %	2.	4.	6.	7.	8.
UKUPNO		2.878	100,0	636	837	579	630	196
Dob	do 24	682	23,7	128	399	41	98	16
	25 - 29	424	14,7	69	179	21	139	16
	30 - 49	1.180	41,0	326	172	238	343	101
	50 - 54	223	7,7	59	36	84	24	20
	55 i više	369	12,8	54	51	195	26	43
Razina obrazovanja	Bez škole i nezavršena osnovna škola	218	7,6	45	5	164		4
	Osnovna škola	520	18,1	111	43	274	33	59
	SŠ za zanimanja do 3 god. i škola za KV i VKV radnike	805	28,0	195	233	89	215	73
	SŠ za zanimanja u trajanju od 4 i više godina, gimnazija	855	29,7	215	307	49	232	52
	Prvi stupanj fakulteta, stručni studij i viša škola	177	6,2	25	91	1	57	3
	Fakultet, akademija, magisterij, doktorat	299	10,4	45	158	2	93	1
	nepoznata	4	0,1					4
Trajanje nezaposlenosti	Do 6 mjeseci	1.418	49,3	304	486	190	438	
	Od 6 do 12 mjeseci	443	15,4	102	173	74	94	
	Više od 12 mjeseci	761	26,4	170	178	315	98	
	Nije nezaposlena osoba	256	8,9	60				196

2.- Obrazovanje

4.- Potpore za zapošljavanje

6.- Javni radovi

7.- Potpore za samozapošljavanje

8.- Odražavanje dohotka

Mjere su razvrstane prema vrsti aktivnosti i intervenciji te financijskoj podršci, a kvalificirane su i numerirane prema EUROSTAT-ovoj metodologiji za statistiku tržišta rada (*Labour market policy statistics*) iz 2013. godine. Prikazani su samo tipovi intervencija koji se provode u Republici Hrvatskoj.

Potpore za očuvanje radnih mjesta/Program zadržavanja radnih mjesta u 2021. godini

Potpore za očuvanje radnih mjesta u djelatnostima kojima je poslovanje otežano ili onemogućeno zbog pandemije bolesti COVID-19 u 2021. godini provodile su se od siječnja do lipnja 2021. godine, a obuhvaćale su više mjera s različitim uvjetima subvencioniranja, i to: Potpora za očuvanje radnih mjesta, Potpora za očuvanje radnih mjesta za mikropoduzetnike, Potpora za očuvanje radnih mjesta u zaštitnim radionicama, integrativnim radionicama i radnim jedinicama za zapošljavanje osoba s invaliditetom. Od srpnja 2021. godine počinje provedba Programa zadržavanja radnih mjesta u djelatnostima kojima je zbog posebnih okolnosti narušena gospodarska aktivnost. Potporama za očuvanje radnih mjesta odnosno Programom zadržavanja radnih mjesta obuhvaćeni su i poslodavci s područja pogođenih potresom, kojima su zbog objektivnih razloga poslovno-proizvodni procesi bitno smanjeni ili onemogućeni. Tijekom 2021. godine pri Hrvatskom zavodu za zapošljavanje Područnoj službi Osijek temeljem Potpore za očuvanje radnih mjesta zaprimljeno je i obrađeno 5.740 zahtjeva, a temeljem provedbe Programa zadržavanja radnih mjesta u djelatnostima kojima je zbog posebnih okolnosti narušena gospodarska aktivnost zaprimljeno je i obrađeno 1.010 zahtjeva.

Zaključak

Temeljna odrednica općeg društvenog i gospodarskog razvoja i napretka ljudske zajednice u cjelini jest njezino **stanovništvo**. Stanovništvo je nositelj gospodarskog razvoja jer ono predstavlja proizvodnu (radnu) snagu koja pokreće i usmjerava sve djelatnosti u prostoru, dok će istodobno, promjene intenziteta i strukturalnih značajki gospodarskog razvoja uvelike odrediti daljnje tendencije u razvoju stanovništva (razvoj demografskih struktura, rast standarda stanovništva).

Najkonkurentnija gospodarstva imaju i najkvalitetniju **radnu snagu**. Prihvatanje koncepta konkurentnosti ključno je pitanje daljnjeg razvoja Hrvatske jer su brojna istraživanja pokazala snažnu vezu između pokazatelja konkurentnosti i dinamike gospodarskog rasta, a to povratno utječe na privlačenje stranih ulaganja, ublažavanje siromaštva i nejednakosti, političku stabilnost i drugo. U ostvarivanju konkurentnosti gospodarstva posebno se ističe važnost konkurentnosti radne snage. Ovdje se misli na radnu snagu u širem smislu kao na ljudski resurs, odnosno zaposlene i nezaposlene te na neaktivne osobe koje se potencijalno mogu aktivirati i zaposliti.

Nezaposlenost je jedan od najozbiljnijih problema s kojima se suočava suvremeno društvo. Iako je za očekivati da će se porastom gospodarstva smanjiti broj nezaposlenih, pojavljuje se problem nezaposlenih kao potencijala za gospodarski razvoj i konkurentnost. Točnije razvoj gospodarstva velikim dijelom ovisi i o ljudskim potencijalima s kojima raspolaže tržište, jer nove tehnologije zahtijevaju i nova znanja i vještine. Zbog toga, problem nezaposlenosti, podnezaposlenosti, a i zaposlenosti treba promatrati i rješavati višeslojno. S jedne strane, koliko god je apsurdno u današnjoj situaciji, su nepopunjena slobodna radna mjesta, a s druge strane veliki broj nezaposlenih s neodgovarajućim znanjima i vještinama. Sve zahtjevnije tržište rada, treba fleksibilniju i konkurentniju radnu snagu.

Nakon 2020. godine, koju su obilježile poteškoće u gospodarstvu uzrokovane pandemijom koronavirusa (COVID-19), 2021. godine u Osječko-baranjskoj županiji je nastavljen rast gospodarskih aktivnosti, te se zaposlenost povećala za 2,0%, a nezaposlenost smanjila za 7,6%. Budući da nezaposleni čine potencijal za postizanje gospodarskog razvoja, od njihove motiviranosti, osposobljenosti i prilagodljivosti ovisi koliko će biti konkurentni na tržištu rada. Kako se nezaposlenost smanjuje, tako raste nefleksibilnost radne snage (prilagodljivost promjenama na tržištu rada), tj. struktura nezaposlenih je sve lošija: 59% nezaposlenih su žene, 43% je starijih od 45 godina, 53% čeka na posao duže od godinu dana i 29% nezaposlenih je bez i sa završenom osnovnom školom. Udio dugotrajno nezaposlenih osoba u ukupnom broju nezaposlenih i dalje ostaje visok, posebno osjetljivih kategorija nezaposlenih, žena, mladih i starijih nezaposlenih osoba te osoba s invaliditetom.

U današnjoj situaciji ne možemo sa sigurnošću prognozirati buduća kretanja na tržištu rada, međutim, ono što je sigurno, još više će se produbiti negativna struktura nezaposlenih i zbog toga je za skupine nezaposlenih koji se „teže“ zapošljavaju potrebno naći nove metode kako bi se vratili na tržište rada i to kroz aktivne i preventivne mjere zapošljavanja. Programi osposobljavanja, nova znanja i vještine koje nezaposleni mogu steći kroz osposobljavanje, jednim dijelom određenu skupinu mogu vratiti na tržište rada, a s druge strane zadovoljiti potrebe poslodavaca za, uglavnom, deficitarnim zanimanjima.

Kako bi intenzivirali rad s dugotrajno nezaposlenim osobama, Hrvatski zavod za zapošljavanje provodi niz aktivnosti prilagođenih njihovim potrebama: savjetovanje u svrhu aktivacije i motivacije, profesionalno usmjeravanje, timska obrada u cilju definiranja „novog zanimanja“, obrazovanje za stjecanje stručnih vještina, posredovanje pri zapošljavanju, sufinanciranje zapošljavanja i javni radovi. Posebno intenzivno se radi u provedbi mjera aktivne politike zapošljavanja, čiji je cilj svim nezaposlenim osobama, nakon ulaska u nezaposlenost, pružiti dobru ponudu kojom će se vratiti na tržište rada, kroz aktivnosti: pružanje podrške ka lakšem zapošljavanju, omogućavanje obrazovanja za stjecanje ili nadogradnju kvalifikacija, omogućavanje naukovanja i pripravništva, pružanja podrške samozapošljavanju i ulasku u poduzetništvo.

Jedna od aktivnosti Hrvatskog zavoda za zapošljavanje je i izrada **Preporuka za obrazovnu upisnu politiku i politiku stipendiranja** (Uredbu o praćenju, analizi i predviđanju potreba tržišta rada za pojedinim zvanjima, 15. srpnja 2010.) na lokalnim tržištima rada. Cilj preporuka je što aktivnije uključiti obrazovne i lokalne institucije u donošenje odluka i kreiranju tržišta rada (www.hzz.hr, Publikacije).

I na kraju, za ostvarenje ovih ciljeva vrlo je značajno aktivno uključivanje svih dionika na tržištu rada, od obrazovanja do gospodarstva, lokalne zajednice i javnih institucija kroz Lokalna partnerstva za zapošljavanje, odnosno kroz zajedničku **Strategiju razvoja ljudskih potencijala Osječko-baranjske županije 2020.** (svibanj 2015.), koja je temelj za izradu i provedbu projekata Europskog socijalnog fonda. Odlukom članova Lokalnog partnerstva Strategija je produžena i na 2021., tj. do izrade nove za sljedeće programsko razdoblje.